

©246
6002/ Simson ja Delila.

Sven Lange.

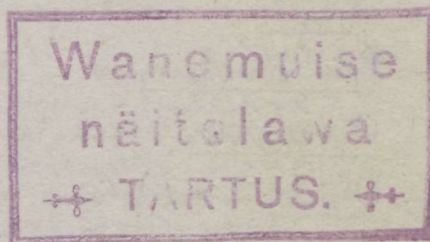
198

Wanamuse
näitalava
+ TARTUS. +

Simson ja Delila.

Tragikomöödia 3 vaatuses.

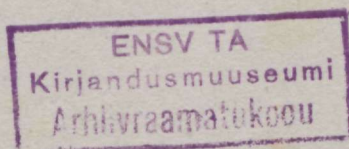
Sven Langer.

Tõlkinud: H. Rebane.

Wanemuise näitelawa.

Januar 1914.

76169

Tegelased:

Peeter Krumbar — kirjanik.

Dagmar — tema naine, näitleja.

Meyer — suurnõupidamees.

Teatri direktor.

Dücker — näitejuht.

Sundberg — näitleja.

Nagel — näitleja.

Pr. Kristensen — etteütles.

Mogenssen — näitejuhi abi.

Olsen — näitelava valgustamise meister.

Kaks noort naisnäitlejat.

Kaks masinisti.

Statistid.

Saura — teenija Krumbaride juures.

Esimene vaatust.

Söögituba Krumbekide juures. Tagaseinas kaks ust, üks üks pakemal pool. Sihtsad kaks mööblid: pakemal pool puhvetikapp, selle sinisi pääl käik-suguseid asju vanast portselanist. Seina pääl mõned vanad tinataldrinud. Kiset tuba nelja-kandiline kaetud süügilaud.

1. etendus.

(Peeter Krumbek ja Dagmar Krumbek istuvad teineteise vastas süügilaudas ja räägivad einet.)
Peeter on umbes 30 aastat vana, väheldane paks meisteraknaas ümargune, habemeta näoga ja mahedate silmadega. Mustad loris juuksed. Iselaadi, veidi abituud liigutused. Dagmar - ilus, sale, blond, umbes 30-aastane, selgete, tühjade silmadega, vähe närviline, veidi kunstlik näoümbrine ja liigutused. Vähearg. Peeter süüb. Dagmar vaatab enese ette.)

Dagmar (vaatab talle äkitselt otja, lööb näed kokku.)

Inimene, kuidas sa süüa võid, kuidas sa süüa võid:

Peeter. Ja, mispärast ma ei peaks süüa võima... Ma olen nälgane ja söök maitseb mulle. Ah Jumal, mispärast ei peaks ma süüa kohtima? Ma süüan iseäranis häämeelega, kui ma nälgane olen... Kui kõht tühi, siis söödakse. On sul midagi selle vastu?

Dagmar (jääb äkitselt kuulatama). St!

Peeter. Mis siis on, mis siis on?

Dagmar (tõuseb järsult üles). Ma arvan, kivi viisati nasti! (Ta lähub aknapoole. Peeter tarvitab seda võimalust ja paneb oma taldriku täis. Warsti selle järel tuleb Dagmar tagasi. Ta on pahane ja miskab oma serviethi lina pääle).

Peeter. Koh, kas säääl oli keegi?

Dagmar. Ei, midugi mitte!

Peeter. Ma tahaksin teada, mispärast sa maastama lähed, kui sa kindlasti juba ette tead, et säääl midangi ei ole.

Dagmar. Ah Jumal, sa oled mulle täieline mõistatus,

Peeter. Sinu terve elu ripub selle kirja külles, selle

asemel istud sa aga sääl ja sööd ühe frimändelli teise järel.

Peeter. Kaja - , mis sest siis on?

Dagmar. Ja lähed iga päev ikka enam rasva ja paksenemas!

Peeter. Kuna mu hing selle juures ikka õrnemas ja rõõmsamas lähel, mu laps.

Dagmar. Ah, seda ei usu ma sugugi.

Peeter. Sa ei usu seda mitte?

Dagmar. Kui sul misugune süügiisus on!

Peeter. Haha! - sa oled aga häa! Kas sa wast arvad, et hing frimandellidega toidetakse?

(Võitab maagna pääle). Kiilmade frimandellidega!

Dagmar. Ihu, seda ei taha lihtsalt päält kuulata!

Peeter. Aga kure on süüa, kui näljane oled. Võin ma veel ühe mõtta?

Dagmar (pöörab enise ära ja trommeldab laua pääl).
Mingipärast, nii palju kui soovid.

Peeter (võtab ette). Mis ma ütelda tahtsin....

Nii siis see kuni teatrini. (Sööb). Ja, maata, mu armsam, postiga peab ta ju tulema, kuidas võies ta teistigi tulla? Et ta veel tulnud ei ole, siis ei või ma

postiljon veel käinud olla. Kas mul on õigus?

Dagmar (nagu enne). Kahjuks liiga õigus. Sest ta ei tule vist üldse mitte.

Peeter. Ma ütlen sulle — enne kui ma veel viis nädalast fikandelli ära olen söönud, on kiri siin. Direktor on mulle kõige armulisemalt tänaseks vastust lubanud anda, nagu sa tead... Ütledegi tennast, mis tahes: tal on abinõusid, et oma lubamist pildada.

Dagmar. Ja abinõusid, et tükk tagasi lüüda.

Peeter. Sa oled väga sõbralik... Aga praegusel jähkumisel ütlen parem, et tal abinõusid on teda vastu võtta.

Dagmar (äkitselt). Ma ei tea sugugi, mis sinuga täna on, Peeter! Sa räägid ja räägid — ja oled muide ometi nii pikaline inimene! Mis sul ometi niga on?

Peeter. Ja, midagi ei ole täna minu juures täiesti korras, ma näen seda ise... Ma tapin oma mõtet fikandellisid täis, kuna ma selle juures tunnen, kuidas mu hinges viisek, värisek ja kihab. Võib olla, et see ainult põnevus on. Isesest

on see aga päris lõbus seisukord.

Dagmar. Tüki pärast? Põnemus tüki pärast?

Peeter. Võib olla, ma usun peaaegu. Ma olen rõõmus hirmu pärast. Ma tahaksin ennast kõige paremini pörandel veeretada ja hundiratast lüüa. Täna ei muura ma kindlasti mitte oma vaela.
(Tõuseb üles). Pean ma?

Dagmar. Inimala pärast!

Peeter. Kaja - ma muuraksin wähest siiski ta...

Sul on õigus - ma olen liiga paks. (Istub).

Sul on ikka õigus, sina mustlasenärid. (Sööb).

Dagmar (lühikesse wahkaja järele.) Ah, kui ta tüki ondi wastu wõtab!

Peeter. Kas see kõiks on, mis juustist järele on jäänud?

Dagmar. Jah, kõiks!

Peeter. See koorukene on mul juba nädal aega silmade ees ja ta ei ole selle aja jooksul mitte ilusamaks läinud.

Dagmar. Kõed müüd ise! Kii ta tüki wastu wõtab, siis võiksime niikästi poemehelle kui ka lühimikule ära muresta! Ta annab miissuda krooni ühe -

vaatuslike eest... See on oneti raha! Ja siis jääks ka sinu enese jaoks midagi üle.

Peeter. Mul ei ole midagi tarvis.

Dagmar. Siiski, Peeter! Sinu manshetid on milet-sas seisukorras. Sul ei ole mitte paariigi, mille ääred mitte narmas pole!

Peeter. Mis hoolib luuletaja narmas manshetidest?

Dagmar. Aga mina hoolin neist, Peeter. Ma tahaksin häämelega, et sa vähe peenem välja näeks.

Mulle tulevad oneti mõnikord külalised ja siis ei või ma kannatada, kui sa nagu närvikaupmees ümber jooksed.

Peeter. Nagu närvikaupmees... (teeb vestinööbid lahti).

Dagmar. Jumala pärast, mida sa siis teed?

Peeter. Tahin ma küsida, kas sa kunagi närvikaupmeest oled näinud, kes nõndaviisi välja näeb?

Dagmar. Mis? Kas need on püksitraksid?

Peeter. Punasest siidist, väikeste kollaste lilledega...

Oled sa kunagi midagi ilusamat näinud? Siia ostsin ma nad ja tahan neid nüüd igale külale näidata.

Dagmar. Sa ei või oneti kedagi särginael vastu võtta.

Peeter. Ilus, laseme siis see toredus jälle ära kaduda. (Panab vestinööbid kinni).

Dagmar. Kui palju nad õieti maksavad, kui kuida tahib?

Peeter. Kuu ja pool krooni, mu armas — see oli päälegi veel väljamüügi hind!

Dagmar. Kas sa hull alad? Sa oleksid sellesama raha eest tosinat manshettid saada võinud!

Peeter. Ohidugi, aga manshettid ei tee mulle juba kord nii palju lõbu. Vaata, manshettid, see on seltsanna, kui sa hommiku illes tõused, pesed, riidesse paned, kolm korda sööd ja jälle voodisse heidad... Sa ei või omale ette kujutada, kui igav see on.

Püksitruksid aga — need on murepäev.

Dagmar. Sellest peab nüüd keegi arv saama!

Peeter (peaga). Ma ei saa seda paremini seletada.

(Tõmbab käega läbi juukse ja vaatab enese ette).

Dagmar (vaatab lühikest aega vaenuliselt talle otsa).

Jumal, Peeter, su hing on päris must iseenest haisolemisest.

Peeter (vaatab üles, naeratab). Must = Peeter?

Dagmar. Ma olen sulle seda juba ennem ütelnud.

Aga ta tuleb mulle tahtmata iga päev ja iga tund keele pääle.

Peeter. Ma kuulen meelitusi häämeeliga, iseäranis kui nad sinu poolt tulevad. Aga mispärast...

Dagmar. Ja, nii näituseks, sinu tüks. Ma olen kindel, et sa sellest põrmugi mälja ei tee, kui tema ta sulle tagasi saadab. Sa vaatad selle pääle koguni kui aum pääle.

Peeter. Ja - he - he - seda küll. Nature kallis aum, sest ta maksab mul paljude tundide tööd.

Aga siiski aum - sest sel masinal ei ole muudugi luterist aimugi.

Dagmar. Aga, kui nüüd publikum....

Peeter. Publikum - ha! Publikum on nagu orangutanigi taguots!

Dagmar. Pui, Peeter!

Peeter. Ja, sinule näis ta eestpoolt enam meeldivat.

Dagmar (tõuseb äkitselt püsti)

Peeter. Tasa, tasa, mu kallim, sa tead ju, et ma sind armastan.

Dagmar. Ma tänan jarmast armastusest!

Peeter. Wõta hääks.

Dagmar (kõnnib edasi-tagasi, kibedalt). Sa ei hooli minust mitte kõige vähematgi! Sa hoolid ainult siis minust, kui sul mind tarvis on. Kõik meie waherword on ainult kehalis.

Peeter (siirutab naerdes käed tema poole). Ja aga, minu armas väike nager naeruvane - kehalis, he? Kui sinul tarvis on?

Dagmar. Sellepärast elame meie ka nii kõlblusevastaselt koos!

Peeter. Meie elame kõlblusevastaselt? Ma leian, et meie nii kõlblist elu elame, nager siin kehalikus maailmas üks luuletaja oma naasega üldise elada võib.

Dagmar. See võib ju olla, aga sa elad enamasti ühes teises maailmas.

Peeter. Waimuilmas, mis?

Dagmar. Ja hinge ja luule ilmas, wõi midagi sellesarnast.

Peeter. Ennist olin ma aga ümari liiga kehalis!

Dagmar. Seda oled sa ka - minu wastu.

Peeter (kõuseb üles). Ja meil mõte asja ei saa sa

midagi ihte riimida, eks?

Dagmar. Ei, ma leian, et meie elu rõõmuse-
tane on. Seda olen ma juba ammu leidnud.

Ei, lase mind! ... Ja ma leian seda iga päevaga
isegi rohkem... Lase mind lahti! - Sa näed veel
kord ära, et mul õigus on...

Peeter (hüüab teda kinni). Aga armsam, kas sa
siis arm ei saa, et sa kõikide minu salvide, ...
kõikide minu raskemelsete salvide ennaks
olnud? Nad on meie kaibetustest lapsed.

Dagmar (tahab lahti rabelda). Lase mind!

Peeter (hüüab teda kinni). Usud sa... usud sa, et ma
järele ja üle riimida oleksin võinud, kui sa
mulle nende sõnade iseäranisist sügavat tähen-
dust ei oleks õpetanud? (Tahab teda suudelda).

Dagmar (kaitseb ennast). Ma olen kindel, et sa ka
siis riimisi teed, kui sa.... Ka ja...

Peeter (laseb teda lahti, vaatab maha). Ma olen
seda mõnikord teinud.

Dagmar (lähleb tema juurest eemale). Kas ma ei
ütelnud! See on omasti liig!

Peeter. Mis selle juures siis on?

Dagmar. Sa haavad mind kui naist!

Peeter. Herra! Kui sa veel oledki mõelnud: Sa haavad mind kui riidesarna!

Dagmar. Ja siis pilkad sa mind veel pääle selle!

Sa peaksid parem oma silmad laski haidma,

Peeter! Tervelt kaks aastat oled sa minuga juba niiviisi ümberkäinud... Arvad sa, et ma ka kunagi tean, kus sa oieti oled? Kord oled sa ülal, kord oled sa all, kord oled sa siin, kord seal — ja kui ma sulle mitte järel ei saa, siis oled sa minu vastas häbemata. Aga ma ei saa sulle järel ja ma ei tahagi seda ka. Ma olen nii nagu ma olen ja ma ei saa ennast mitte teiseks teha....

Kiis sa seal istud ja pääd raputad?

Peeter (kes lausa juures on istunud). Ma mõtlen kõige selle taltsutamata kire pääle, mida sa näitelaval kirjutasid.

Dagmar. Näitelaval!... Ma mängin, nagu muu ssa seda mulle ette kirjutas. Ja mis kiresse puutus, siis ei ole see minu füüd, kui ta taltsutamata on. Mina ei ole mitte taltsutamata.

(Astub tema juurde). Sa ei ole aga minu võimisele mitte kõigevähema huvi ega arusaamisega vastutunud, sest muidu teaksid sa, et ma ikka - ja, ikka ühe nõrgema ülesande teenistuses olen töötanud... Ma ei ole peester, võib olla aga et ma siiski mitte vähe kõlbusetööstmises meie linnas kaasa ei ole aidanud.

Peeter (tõusub päris tema ees üles). Kas sa sellepärast ühest mööbliriidega kauplusest suurkaupmehest unistad?

Dagmar (pöörab vähe tagasi). Mis see peab tähendama?

Peeter (tema järel). Armastad sa sellepärast Sophus Meyeri?

Dagmar. Aga Peeter!

Peeter. Ma küsin ainult. (Läheb tema juurest eemale).

Dagmar (jääb seisma ja vaatab talle järel). Selli päale ei vastagi ma....

Peeter (käib kord üle toa, jääb siis tema ette seisma).

Kui ma ainult teaksin, mis sa temast tahad?

Dagmar. Temast tahan?... Jumal... ta on teatri kaubamurkseja ja mõnikord küsitakse minu keest

hükkide näitelavale seadmise kohta nõnu; siis
siis harutame seda üheskoos muidugi.

Peeter. Näitelavale readmist?

Dagmar. Sa tead seda väga hästi... Wahel on
teistest asjadest — seda anna häämeelega järele.
Tal on asjadest pea samasugused maated,
nagu mulgi.

Peeter. Missugustest asjadest?

Dagmar. Ah Jumal — noh — elust.

Peeter. Jäidagi vähemati ei või see küll olla.

Dagmar. — Sõltedalt — meie sünnime kokku.

Peeter. Teie sünnite kokku?

Dagmar. Jah, meie sünnime kokku.

Peeter (ümmiselt). Nad sünnivad kokku... (tõmbab
käega läbi juurste, astub tema juurdest eemale ja
wahib enese ette.)

Dagmar (istudes). Ta on tõsine inimene, kõlblise
iseloomuga, mõiksin ma ütelda. Ta on aumarak-
lis minu wastu ja saab minust aru. Ja ta saab
minust aru. Ja ta ei ole mitte õnnelik, Peeter.

Peeter (nagu nõrgameelselt). Kas Meyer ei ole õnnelik?

Dagmar. Ta on üksildane mees. Ilma perekonnata,

ilma sõpradeta, kehvade inimeste laps. Ta ifa
oli kingategija. Ta on ise omal jõul edasi
saanud.

Peeter [pöörab ennast ümber, põlglikult]. Ja, kinga-
dest kuni tooliõliröödneni on ikkagi paar telli
ülepoole.

Dagmar. See on rumal sinust, Peeter, sarnasti
arjade üle nalja heita! Ja ma tahan sulle ühte
ütelda: Kui misgi mulle põhjust on andnud Meyeri
vastu sõbralise olla, siis on see just see kitsarin-
naline üleolek olnud, millega sina ja sinu sar-
nased inimeste päale, nagu Meyer, ülevalt alla
vaatawad! Ta ei või mitte küünarpiirkusid luum-
letusi kirjutada, selle eest võib ta aga seda rohkem
küünraid niit müüa. Ähha küünart värssisi
sa aastas kirjutad, kui küsida tuleb?

Peeter Ma ei ole neid mitte lugenud.

Dagmar. Noh, kui sa viieni lugeda võid, siis
oleb sa selle arwe küll nätte saanud.

Peeter [jäeb tema ette seisma, vaatab teda, tase].

Sa rõhustad siis Meyeri, mustlase laps?

Dagmar. Ta sünnib minuga kokku. Ma pean

teda oma armasest.

Peeter (astub tema juurest eemale). Ma soovin ainult
rõõtu....

Dagmar. Ja see on?

Peeter (minna ta edasi-tagasi käit ja ägedaid liigutusi
teles rinnas). See on hullus, aga ma soovin ama-
le... See on kuritegu. (Pöörab tema poole). Ma soovin,
et mu naine Meyer oleks! Sa näed naised, kui pa-
lavalalt ma siid armastan! (Läheb tema juurde
jääd seisma). Ma sooviks, et ma Meyer oleksin.
Ma sooviks, et ma Meyer oleksin.

Dagmar. Sul ei ole seda tarvis, Peeter, - seda ei saa
siniust ka minagi.

Peeter. Ka ei usu?

Dagmar. Jemmasgi! Aga seda ei ole ka tarvis, mu
sõber.

Peeter. Mis ma siis tegema pean?

Dagmar (vaatleb teda). Pääsajalikult sinu välimus.
Kui sa vähe rõõnem oleksid, meeldiks sa mulle
parem. Hakka taimetoitlaseks, mu armast. Sa
rõõksid mind ka peenema iluastumise ja rõõ-
kem valitud kõnega mõista. Võta minale Meyer

eeskujuks - esialgu.

Peeter. On Meyer kaimetaitlane?

Dagmar. Seda ei tea ma tõesti mitte. Tema
paksus ei eksita aga mind mitte.

Peeter (kajudes). Kunnas?

Dagmar. Ah Jümal, mis sa mõtled?

Peeter (mõingab). Kunnas ei eksita tema paksus
sind mitte, pagana pilita?

Dagmar (paneb käed näo ette). Peeter, sa oled
armurade.

Peeter. Kullupüüra, Dagmar! Ma olen kullupüüra
armurade, et sa seda teaksid!

Dagmar. Meyeri ja minu vahel ei ole midagi
olnud, Peeter. Kii. ~~te~~esti, kii. Jümal glab!

Peeter (langab tema ette põlvile). Aga kui ta mitte
ei ela?

Dagmar. Ma olaksin sulle seda kohe pihtinud,
seda tead sa isegi! Ma olen armus naene!

Peeter (põlvile). See tees mulle sügavat valu,
mu armsam! Kui sa mind Meyeriga petad,
teed sa mulle suurt, suurt südamevalu! Ma
tahan sinu meelehääres kõige tiheda, mis ja minu

käest iganes nõuad. Ma katsum kõhnaks saada.
Ma tahan küpsetatud nõgesid jätta ja kõike,
mida taimetoiduks nimetatakse, kui ja seda soov-
vid. Ma tahan unale uued manshettid osta
ja sulle kõige auupaklikumaid asju ütelda.
Ainult ära peta mind.

Dagmar (on talle kergelt põse päale patsutanud ja
annab talle nüüd ühe ninanipsu). Sa paned
rõhku Meyeri päale?

Peeter. Ja, ma panen rõhku Meyeri päale — sest
mõte tema päale on mulle väljakannatamatu.
Peta mind kellegi sa tahad, oleksin ma peasegu
ütelnud — ma mõtlen teatri juures! Peta mind
etteütlijaga!

Dagmar. Ma peaksin etteütlijaga sind petma?

Peeter. Ja, ennem kui Meyeriga! Meyer on publi-
kum! Ära peta mind publikumiga.

(Kõlistatakse.)

Peeter (kõuseb segaselt rüües). Mis see on?... Kell
on?... On see kinni?

Dagmar (tasa) Ma usun, see on Meyer.

(Sõhikene wahaeeg, kumma mõlemad tagumise uks.)

poole vastavad. Koputatakse.)

Peeter. Sisse!

(Meyer astub sisse.)

2. etendus.

Peeter. Dagmar. Meyer.

[Sophus Meyer on suur, laiade õlgadega mees, umbes nelikümne aastat vana, suur, rarralik aga ilma ühegi ilmuta nägu, vähe punnis silmad, musta noka hakemega, mille eest hästi huult kantud. Tema näsilme on rahulik ja vähe kuseane. Ta on pikas kunes, paremas näes rinnas ja torukõbar ja paremas näes kiri.]

Dagmar (lööb käed kokku). Meyer kirjaga!

Peeter. Kiri Meyeriga, kui lubad!

Meyer (haavatult). Tere hommikust. Ja, ma olen tõesti selle - selle kirjatoos kirjastist leidnud, - see on, ta oli pooliti kirjastist wäljas. Ja kuna ma külasraimn tihha tahtsin, et hiljuti armsasti mõõdasoodetud õhtu eest tänada, siis wõtsin ma selle kaasa. Aga ma...

Peeter. Andke ta siia! (Wõtab kirja).

Meyer. Aga ma ei wõdanud mitte, et teie meel sine.

laual istute. Kell on kaks.

Peeter (kes kirja on vaadanud). Härras Peeter Krimban'ile, kirjanik... Ja, see ma olen - selle vastu ei vii keegi vaidelda, see on tõesti tõsi.

(Vaatab ümberisüü teist poolt.) Thalia teatrilt, sinise petsatiga. Kas teeme ta lahti?

Dagmar (võtab tema näest kirja ära). Sa! mina. (Teeb ta lahti).

Peeter (langeb põlvile ja paneb näed kokku).

Dagmar (loeb). „Annan seega teile aumärgiselt teada, et teie ühewaatusline koolmänguühises „Simson ja Delila“ etendamisest vastu on võetud.

Väitelava juhatuse nimel kõigealandlikumalt - Dürer, näitejuht"... Mis sa ütled nüüd, Peter?

Peeter (kõuseb üles, pühkib tolmu põlvede päält).

Ta on vastu võetud, mis?... Ta on vastu võetud?

Meyer. Soovin õnne.

Dagmar. Ja mina alles! Soovin õnne, armas Peter.

Soovin õnne, mu sõber! Mis sa ütled selle kohta?

Tõrk on vastu võetud. (Annab kirja tema kätte).

Peeter (tõmbab näoga läbi juuaste). Kui ta siis viimati sõnnik ei ole!

Dagmar. Aga ei - ei - just vasturaksa, mu poiss. Vasturõtnine tähendab ju just vasturaksa, et tiikil tõsine luuleline väärtus on... Kas ma Delila osa omale saan?

Peeter. Delila? ... Muidugi saad sa Delila.

Dagmar. Täna. Ja, see on häa, kui juba algusest saadise asi kindel on. Ah, Meyer, see on suurepäraline oja!

Peeter. Sa ei ole teda ju sugugi lugenud.

Dagmar. Ei... Ja, see tähendab... Ma mõtlesin ainult, kui sina ta kirjutanud oled, peab ta ju nõiduslik olema! (Edwistades). Minu luuletaja!

Peeter. Minu muusa...

Meyer (hõhatab ja tahab minna).

Dagmar. Iniml, teie ei taha ühti ära minna?

Meyer. Ja, vabandaks aga, see siin ei ole mitte publikumii jaoks.

Dagmar. Aga muidugi... Olge ihusasti mõistlik ja jääge. Kas Meyer mitte siia jääma ei pea?

Peeter?

Peeter. Meyer peab tingimata jääma.

Dagmar. Teie olete ühti meile selle rõõmsõnni toonud.

Meyer. Wabandage, aga ma ei ole mitte jõulukujus. Meil on paegu aprill.

Peeter. Meyeril on halb trüv.

Dagmar (Meyerile). Teie rõõbar, armis sõber?

Tänav! - - Ja teie kindad? So! Teie joate tassi kohvi meiega ühes? Ka tänav. - So, ma lasen nüüd eina ära viia (Ukse pääl pakemal pool.) Saage seni ilusti läbi, kunni ma tagasi tulen! (Ära)

3. etendus.

Peeter. Usute teie, et meie hästi läbisaame? Mis, Meyer?

Meyer (tõuseb tussaselt üles). Wabandage, aga ma pean paluma, et teie mind mitte lihtsalt Meyeriks ei nimeta!

Peeter. Sophus! Pean ma teid parem Sophusiks nimetama?

Meyer (äritatult). Minu nimi on sinu nime mees Meyer.

Peeter. Hä! Tena on sinu nime mees ristitud!

Ja, seda võib tal kahe nädal näha!

Meyer (ühiselt). Wabandage, aga ma pean paluma... Wabandage, ma pean paluma!

Peeter. Mu Jumal, härra suurskorpneel, - kui ma nüüd vähe hääs tujus olen... Teie ei ole onuti minu päale pahane, mis? (Klopib talle üle päale)

Meyer (raputab ta enesest ära). Ma ei saawi mitte teie sõpruse awaldusi.

Peeter. Kui teie minu naise ümber libitsete, wõin ma omale onuti sedasama teie juures lubada.

Meyer (waatab talle otsa). Kis teie ütlete?

Peeter. Teie libitsete minu naise ümber.

Meyer. Wabandage... Kis see tähendama peab?

Peeter. Wabandage, teie libitsete minu naise ümber.

Meyer. Ei tule mulle meeldegi.

Peeter. Saare aga lahti, suurskorpneel härra!

Meyer. Palun teid vähe selgemini rääkida.

(Wäikene räpapas teenija tüdruk tuleb pahemalt poolt ja hakkab lauda kraamima, kuna ta alustas Peetri märkuste üle naeda kihistab).

Peeter. Kõik trumbid on teie pool. Teie olite kaimetultlane, mina süön beefsteaki, nii kilti kui saan. Teie on paras nimmargus, nii et naised

stauksawatel silmapilkudel ära ei tõuka, — mina lähen iga päevaga paksemaks. Teie olete alati nagu mõne pääkassoleku jaoks riides — mina panen ennust aga ainult oma vähenõudva muu jaoks riidesse. Teie olete külblane etnikus, mina olen tsümniker. Teie olete kaupmees, mina lülitaja. Pagan mõtub, arvate teie, et üks mustlase laps süüa kana järel mõtleb?

Meyer (vahtub talle sõnalausemata stfa.)

Peeter (ärrisib edasi-tagasi sammudes). Aga süügi... süügi... (jääd tema ette seisma).

Meyer. Teie arvate?

Peeter. Näitke mulle oma püksitraksisi?

Meyer. Minu püksitraksisi?

Peeter. Näitke mulle oma püksitraksisi (Tüdruk naerab valjusti).

Meyer. Teie olete vist hull, mabandage.

Peeter. See on mu viimane palve teile: näitke mulle oma püksitraksisi!

Meyer (tõuseb üles, kibedalt). Hull ei ole püksitraksisi, kont mõtub, ma annan wööd!

Peeter (mõtub valjusti naerdes tüdruku naest nimni

ja näitab Meyeri pääle). Ta kannab wööd.
Kuulsite, Laura, ta kannab wööd! Jummal,
selle pääle oleas ma nuke mõtlema pidanud!

(Sasib kindrurku lahti ja naerab täiest rõrist).

Kindrur (naerab pilglikult, wõtab kandiksu nõun-
dega ja rutab wälja).

Peter (Meyeri ees). Ettekujuatused - ja unistused -
ja iludusenõuded ja õnneljad... See rõis
on talle tühi püru, mis ta ainult oma püüsa
ära ei kasta!... (Läheb tema juurest eemale,
pooltehti iseenisele). Ta tema peaks mind unne-
tuses keda mõima?... Võib olla aga just!...

(Uks pahemalpool awatakse). Säält tuleb õnn
kohwiga.

Dagmar (tuleb kandikuga, kohvitassidega j. n. e.).

Ta paneb tassid laua pääle ja waatab ühe otsast
teise otsa). Ah Jummal, mis siin lahti on, arm-
sad sõbrad? Teie olete onuti tülitsemud?

Peter (astub tema kõrvale, tasa). Dagmar, ma
olen katanud. Kuidas mõiksin ma ^{ra} tühele wastu
panna, kes mitte unustada ei mõista? Ta on
ära mõitnuta. Ta ei kanna püüsitressi!

Dagmar. Ta ei kanna piirskitruksisi?

Peeter (vaatab talle otsa). See ei ole sulle küll
uudis? (Ruttu pahemale poole ära).

4. etendus.

Dagmar. Meyer.

(Mõlemad vaatawad talle järele.)

Dagmar. Aga Peeter... Ma olen keeletu! Kas teie
kui olete, Meyer?

Meyer (kibedalt edasi-tagasi kõndides. Jäab seisma).

Usute teie, et ta mind haavanud on?

Dagmar. Mis teie ise arvate?

Meyer. Ma mõtlen oma põhjusemõtete peale. On ta
mü põhjusemõtteid haavanud?

Dagmar. Ei, seda ei tee Peeter mitte. Peeter on kui
inimene väljakannatanata. Tema lubiseb liiga
palju, ta segab ennast ninatargalt naisasjuste
asjade seega, mis talle põnnugi kurda ei lähe.
Ja täna on ta päris päast lage... Selle juures on
täna tema tüks süüdi, nagu teie ju ise arvate
võite. Aga teie põhjusemõtete külge ei julge ta rüü
panna. Väin ma teile tass kohvi panema.

Meyer (istub, võtab kohvitassi vastu). Täna...

(Isab). See on küll kahutsemiseväär, aga muld ei ole ialgi siin majas häda olla. Ja mis pärast? Minu põhjusemõtete pärast.

Dagmar (võtab tema tassi). Jõhin ma veel?

Meyer. Ei, tänan. Ma olen tõsine inimene. Ma olen ise omal jõul edasi saanud...

Dagmar. Ja, jah, Meyer, seda olete mulle juttustanud.

Meyer. Ma rõnan, et minust lugu peetakse.

Dagmar. Kas mina ei pea teist lugu, Meyer?

Meyer. Ja teie.

Dagmar. Peetri päale ei või teie mitte tõsiselt vaadata.

Meyer (hõusab ägedalt üles). Ta on tunletallaja! Teie mees on tunletallaja! Tunletallaja on ta!

Dagmar. Ja, see on õige.

Meyer. Ma ei taha tema päale tõsiselt vaadata.

(Isab). Väin ma veel tassi kohvi saada?

Dagmar. Alles praegu ei soovunud teie enam.

Meyer. Ma olen selle ära unetanud.

Dagmar. (võtab talle kohvi, naeratades). Teil on mütted laial, nagu tunletajal.

Meyer. Jätke mind sellega, mabandage. Täna. Jätke mind!

Dagmar. No, no, mu jõber - see ei oleud ju hal-
vasti mäeldud.

Meyer (tõuseb üles, äritatult). Teie onna luleta-
jaga! Teil ei ju mind midagi pääs, kui lule-
tajad!

Dagmar. Aga Meyer, ma ütlesin ainult...

Meyer. Midagi halvemat ei oleks teie ülevõlde üt-
da võinud!

Dagmar. Jumal, aga Meyer....

Meyer (edasi-tagasi kõndides). Luletaja? Mis on -
luletaja? Jahupää on ta!

Dagmar. Kas Peeter jahupää on, Meyer?

Meyer. Ja, seda ma ütlen.

Dagmar. Väib olla on teil õigus, aga... (lähel-
kema juurde, naeratab tagasihoidlikult, vähe ed-
wistades). Kõrs tüü ei ole praegu vähe armukade
mu sõber, - üsna meidiskene?

Meyer (karidalt). Asi ei puutu siin mitte minu
isiklisesse tundmusesse, armuline prona, - asi
puutub sellesse, missugust seisukohta sarnaste

Ärrad mastu üleüldse mõta tuleb. (Edasi-tagasi).

Ja vastan nende pääle kui õhupallide pääle.

Agar õhupallisi, muud midagi.

Agmar. See oli waimurikkalt öeldud, Meyer.

Meyer. Ühe krooni eest saab sõrast kraami
erwe peotäis osta ja neid õhku lahti lasta, siis
lennu nendest lahti, — ja siis on soldatitel ja
võigikudrukutel ja rimulastel, kes sedasorti
ihu armastavad, ka miagi nahtida!

Agmar. Ja, Meyer, sarnase maitse üle peab otse
mestama.

Meyer. Ja, nõnda peaks see olema. Aga Jumal
võidab! Just kuulitajad on need, kes igalpool
unstannist leiavad. Kui ajalehe kätte mõtad, mille
ääle langes kõne pilk? Et kirjanik Hansen kih-
atnud on, et kirjanik Jensen oma hõbepulma
rihitseb!

Agmar. Seda ei ole ma veel kunagi lugenud, Meyer.

Meyer. Kõi et too jälle minugi pärast maailma otja
n reisinud.

Agmar. Ja, sees tuleb ette.

Meyer. Kui aga harilik suureks midagi ajalehti

tahab panna, siis teidakse kohe, palun, mu härra, petitrea eest 25 krooni - teeb 15 krooni, kui sa oma äri kinnitult lehis tahad näha! Kas on sel mõtet, kui ma küsida tahan?

Dagmar. Ei, Meyer, aga...

Meyer. Mis aga? - Wabandage.

Dagmar. Võtan näituseks Petri. Temast võib ütelda, mis tahetakse, aga tema on siiski täna ühe tüki 500 krooni eest ära müünud.

Meyer. So? Ja, minnupärast võib ta 25 tüki 1000 krooni tükk aastas ära müüa, - ja see on isegi see kõigewähem, kui ta oma perekonda korralikult toita tahab.

Dagmar. Ah Meyer, teil ei ole aimugi! Kui mind ei oleks....

Meyer. Aga see ei puutu ka asjasse, ka õmblen näituseks kellegi naisterahvale kleidi - ütleme ühe toreda jalutuskleidi kõige uuema moe järel - miltidega ja pitsidega - kõigega, nagu karwilis. Aga mis sünnib? ka lõikasin ühe käikse aga valesti. Ja siial see rüpatas õngi! Ma olen seda naisterahvast haaranud - ta ütleb,

et ma halb nättsepp olen ja ma pean seda rah-
likult kõrva loka pistma. Sääb tuleb aga nii-
sugune luuletaja, määrile ühe tüki kokku, mis
ihtegi inimesele ei kõlba, ei ei meeste- ega naaste-
rahvale, ja mille üle ennast pablsurnuks vi-
hastada võib, kui sa seda näitlasel näed! Aga
Jumal hoidus, tema kuulsus jääb puutumataks.
Ajalehed kirjutavad meespikarusid artiklisi
selle wändja üle ja toovad tema enese näopildi
ühes eluloo ja kõigega! On see õigus, kui ma
küsidagi tahan? On see nii korras ja õige?

Dagmar. Kui ilusasti see teile sünnib, Meyer,
kui teie nii wõitluse tühinasse sattute! Kui teid
nii näed ja kõnelemast kuuled, siis peab, siis
peab teile õiguse andma!

Meyer. Kuidas wast mitte?

Dagmar (lööb silmad maha). Ometi - aga kir-
janiku amet....

Meyer. Mida siis! Teie leiate siis ka, et kirjanik
olla midagi paremat, midagi peenemat on, mis?

Dagmar. Ei, ei, sugugi mitte, just wastu oksa!
Sellelähil pääseb ainult arhem minneste suhu.

Meyer. Säh sulle nüüd!

Dagmar (Ohnab). Aga see ei tee kedagi õnnelikumaks, vaene sõber, seda võite mind uskuda.

Meyer. Sellest ei ole ju ka juttugi! Asi iseenesest ei taha mulle pähe mahtuda. Siin seisan ma una nõela, käände ja möödurihmaga ja säääl istub teine una sulga... kõlemad näeme meil vaeva... hispärast, saadana päralt, tema edavamast reklamist saab teha kui mina?

Dagmar. Tuline, tuline, nagu mõni noormees, Meyer!

Meyer. Sulge! Ma näin ka sulge medada! Aga Jumal hoidku! Minu juures ei tule sest muud midagi välja, kui aastane lähimüüke 350.000 krooni! Mis on aga see sellega võrreldes, kui religil luuleandi täis on ja süda ja pada ja saro ja plära riini seada võib!

Dagmar. Kui teie teadsite, Meyer, kui palju üigust ma teile annan.

Meyer (rahulikult, nimmiselles). Kas see ka tüesti nõnda on? (Istub ja hingab sügavalt. Dagmar jääb tema ette seisma ja vastab armastusrikkalt

tallutsa).

Dagmar (naputab pääd ja naeratab). Haruldane, suur, niikane mees, — laps, seda teie olete... Kas teie seda kunagi ei ole märganud?

Meyer. Et meie kokku sünnime, ja!

Meyer (silitab oma nurrusid). Ometegi — see tähendab... Minisord olen ma küll midagi sellest sarnast märganud, — aga kust ma siis seda teadma pidin? Teie olete luuletajaga abielus, mängite ifi teatris näitemängu — hm, kui ma selle päale mõtlein, võiksin ma rahast välja pürgeda.

(Tahab sületõusta.)

Dagmar (rahustab teda). No, no, mu sõber, no, no, no!

Meyer (istub põnnisedes).

Dagmar (silitab ta juukseid). So, mu väene sõber, kas olete nüüd vähe rahulikumaks jäänud? Ja?

(Wäheeg. Ta silitab teda. Meyer põnniseb kassa häämele pärast. Dagmar pilgutab ägedalt silmi, pühkib käega ühe pisara ära ja ohkab sügaselt.)

Meyer (hõuseb üles). Mis siis lahti on?

Dagmar. Ei midagi, mu sõber. Mitte midagi. Ma sain ainult vähe liigutatud.

Meyer. Mispärast?

Dagmar. Siigutatud teie üle ja võib olla ka vähe iseenese üle.

Meyer. Mispärast?

Dagmar. Sautus on meie vastu, Meyer. Meie seisame mõlemad teineteisel pool suurt, laia ja sügavat jõge ja vaatame üksteise poole.

Meyer. Mis jõgi see on?

Dagmar (suure kindlusega). Meie kohus! (Sätub tema juurest eemale).

Meyer. Tja - a - - (Tema silitab oma nöörsid ja vastab vana ette maha. Dagmar kõnnib nähtavasti väga äritatult edasi-tagasi ja jääb seljaga Meyeri poole seisma).

Dagmar. Pean ma teile oma nöörust avaldama, Meyer - oma salajamist, salajamist nöörust?

Meyer. Ja?

Dagmar (laseb pära alla vajuda). Kuidas... kuidas pean seda nüüd ütleva?... Kaja - mure nöörus on, et ma naene olen.

Meyer. Koh - ja?

Dagmar (püüab tema poole). Jah, mure söber, ma

olen, ma olen naene! Läbi ja läbi naene, ei
midagi muud, kui naene!

Heyer. Kõh - ja - ma arvan, see ei ole midagi
paha...

Dagmar. Ometi - armas sõber, - sest selle läbi
lasksin ma ennast teatrisse meelitada. Täewase,
mu sõber, mida tahame meie naased näitela-
ual? Meie tahame, et meil naturaals hää oleks,
mis? Tahame, et meile ilusad asjad üteldakse,
et meie hästi riietes võime käia, kui meie seda
mitte teisel teel ei saa.... See on näiterunst, mu
sõber, see on näiterunst, ja ei midagi muud
ilmas!

Heyer. Seda parem näiterunstile, ütlen ma.
Dagmar (ahwardab teda kelmikalt. Siis tõsiselt).
Ja, ja, Heyer, tee saate minust arm. Ma olen
seda inna teadnud. Ma arvan, meie saame teine-
teisest arm. (Kõnnib edasi-tagasi). Ja ma leian....
üieti ei tahaks ma seda ütelda.... Aga ma
leian, et jõgi meie vahel kitsamaks muutub.
Nüüd on see kord väljas!

(Wäheaeq. Nad waatawad üksteisele otsa. Heyer

teeb naerulise näo ja viskab ragedasti pääd tagasi, kuna D. talle otsa maatab).

Dagmar. Mis teie sellega mõtlete, armas süleer?

Meyer (viskab pääd tagasi, tasa). Hüpane üle...

Dagmar. Üle... üle jõe?

Meyer (nagu enne). Ja... mispärast mitte...

Dagmar (lähel tema juurde, maatab talle sügavalt silmi, rilitab aeglaselt tema päske). Teie olete suur, suur laps... Kii algupäraline, nii lapselik armas rääkimise viisis ja mõtteärgus, — lapselik, lihtne ja otsesõhene nagu laps.

Meyer (nõhatab). Vabandage, kas ma rohkem ei ole?

Dagmar. Siisgi, Jumal tänatud! Oo, kui truu ja karraline teie väljavalitud, kui teie saäl nii istute, nii valjusekindlalt. (Lähel vähe temast eemale). Ah ja, kui nii lähene, nagu minema pears... Aga see on õige, Meyer, minul on mees ja laps... Laps mees on see, mida ma inna olen otsinud... (Äkitselt ägedalt)... aga mitte leidnud ei ole... mitte leidnud... mitte leidnud...

(Ärevalt sosistades) Kuni see liiga hilja oli!...

Meyer (tõuseb üles ja lähel raskest sammul, punase

näoga tema juurde. Karedalt). Ei ole liiga hilja.

Dagmar (paneb sõrme talle suu päale). St!

Meyer (paneb julgesti näe ta rinnale ja tõmbab ta oma juurde).

Dagmar (vastu panhes). O, mu sõber... Ärgeseda
kehke, kuulge... Istelge meie kohuste päale...

Ei, ei, ei... On asju... Ma olen nii kartlik...

Kui tema meid nüüd näes! (Pigistab ennast
äkitselt tema vastu).

Meyer (sundleb teda äkitselt). Kas juba liiga
hilja on, mis?

Dagmar (sosistab). Ah Jumal, mu Jumal!...

Meyer (hingetult). Sünnime meie nüüd kokku,
mis?

Dagmar. Ma olen kadunud! (Sundleb teda).

(Wäheagi, siis lasewad nad üksteist lahti).

Dagmar silub oma juukseid).

Dagmar (tasa). Meie olime kadunud, Meyer.

Meyer. Rumalus, mu ingel. Meie hakkame nüüd
alles päale.

Dagmar (naeratab, sosistab). Arvate teie tõesti?

(Ulguriseb).

Meyer. Na - muidugi.

Dagmar (astub tema juurest tagasi, paneb käe silmade ette. Sosistab). Waene Peeter...

Meyer. Ja on ise süüdi. See on ta oma süüd, kui ta teid kinni pidada ei saa!

Dagmar (võtab käe silmade eest). Ja, see on õige... see on õige...

Meyer. Tema oma tuuletallamisega! Kellel naene on, peab teda kinni hoidma!

Dagmar. Ja, see on õige... Teil on õigus - ka ei ole seda kunagi nii selgelt tundnud, kui praegu.

Meyer (silitab teda kergelt). Na, sünnime meie nüüd kokku, mis? Kui meiltsene omas märges kolus unker ja otsime veel rohkem taxistusi? Olene meie nüüd üksteist leidnud, mis?

Dagmar (langeb talle kaela). Ja, seda meie olime! Ka ei karda nüüd enam! Teie olete mees! Wiimaks - wiimaks uneti üks mees!... Kus meie kokku saame?

Meyer. Minu juures. Sääb on ruumi küll ja keegi ei sega meid. Ka tahan teile sääb juba mõnuseks teha. Ma olen päris uued mööblid ostnud.

Dagmar. Kunas?

Meyer. Detsembri - kuul.

Dagmar. Ei, ma arvan, kunas ma tulla kohin?

Meyer. Ah so Ja, kunas teie tahate

Dagmar. Täna õhtu? Mul ei ole tarvis mähkida?

Meyer (silitab oma nurrusi). Tja. Arvate teie siis, et teie kodust ära mõite minna?

Dagmar. Ma mõin, mis ma tahan. Kell seitse?

Meyer. Ilus. Ma hoolitsen õhtusöögi eest.

Dagmar. Täna! ... (Astub mõne sammuna tema juurest eemale). Nüüd hakkab siis see muinasjutt päälle ... see tõsine suur muinasjutt minu enese jaoks

... mitte ainult teistele, kes päältvaatajate ruumis istuvad ja kellele ma midagi ette mängin. Waid minu enese jaoks.

(Jätkab seisma ja haarab oma pääst sinni).

Mul on nii isäraline tundmus - päris segi. Mul on nagu oleksid mul tiivad ...

Meyer (kõhatab). Mis tahate teie õhtusöögias saada? Lamba kotletti spargelidega?

Dagmar (vaatab talle naeratades etsa). Ja, teiega

kuus! (Astub tema juurde. Teie, kes teie kunagi luulist ei räägi ... Ja sellegipärast olete teie kehastatud luule!

Meyer. Vanoh - mina?

Dagmar. Ja, teie ... Sest et ma teid armastan.
(Pigistab end tema vastu).

Meyer (lustilikult). Mingeipärast! Mina

Dagmar (jääb kuulutama). Sst! ... Ma arvan, ma kuulen Peetri häält ... Ta kutsub mind ...
his siis lahti on! Minge sinna poole!

Meyer (läheb ruttu pakemale poole).

(üks läheb lahti ja Peeter tuleb sisse. Ta on ärite-
tud ja heial ühte hufti näos. Ta läheb otseselt
Dagmari juurde ilma Meyerit tähelepanemata).

5. etendus.

Dagmar. Meyer. Peeter.

Peeter Tuhad ja tuline, Dagmar! Tuhad ja tuline!

Dagmar (tasa, kartlikult). His siis lahti on, Peeter?

Peeter (lööb hufti päale, ärevusest rõõmudes).

his - missugune jõud! Missugune lend! Ja
mee ... meeleetus! Taevast ja pörgu, - ma loma-
sin sõäl see ja lugesin küni läbi ... Ma olen

täielikult nagu pää päale kukkunud! Seda ni-
metan ma lundeks!

Dagmar. Missugune tükk, Peeter?

Peeter. Kuidugi minu, kelle vana siis muide?

Simson ja Delila... Mul oli ta täielikult pääst
välja auranud... (Käib Meyeri). Mis - Teie
olite veel siin?

Meyer (kõhatab). Wabandage...

Peeter. Palun, palun. (Dagmarile). Sest on juba na-
pea aasta mööda, kui ma teda viimati lugesin!
Ma ei ole, Jumal teab, ise seda näinud, et ta nii
hästi on. Missugused kujud! Missugused märsid!
Pagan mõteln! Kui see tükk mitte terve teatri
kõikuna ei pane, siis ei vii ma jalgagi enam
sele kasti pääle!

(Tema pilk langeb Meyeri pääle, ta jääb tema ette
äkitselt seisma, lööb kaed kokku ja hakkab lagi-
nal naerma).

Meyer (imestamult). Wabandage, aga...

Peeter (täiest kõrhist naerdes). Teie tulite ka selle tüki
ette, Meyer! Teie tulite ka sõäl ette!

Meyer. Kuidas teie arvate?

Peeter. Ma olen teid aimanud, enne kui ma teid tundsin! Ma olin teid ette näinud – ha, ha, ha, ha!
Meyer (täis põlgtust, õhetava näoga). Teie heidate minu üle nalja?

Peeter. Ma olen nii waba! Teie olete milistite päälis!

Meyer (walmis wiha pärast lõhkema). Wabandage, ma

Peeter. Teie wabandate ennast alatasa, aga mis see aitab? Siin olen ma teid igaweseks kinni waelutanud (lööb hõlbi pääle), ja siia teie peate kunni maailma otsani! See wiigus on nimelt lüüel ünn waelnaste wastu! Ja teie olete minu jõudunud waelnane! Mina olen Simson!

Dagmar (naeratab waelulikult). Sina oled Simson, Peeter?

Peeter. Jah, mina seletan sulle... Aga kuulge ameti... (lähel Meyeri juurde, wõtab uuri, waatab uuri ja siis Meyeri otsa).

Meyer (on juba ennast walitsenud, kuna ta Dagmari otsa waatab). Ja, – ma lähen.

Peeter. Jumalale tänu! Wabandage! Ma arvasin. See on teist ilus, et teie terve pööle päewa meile olete ohwerdanud, ja kahju on, et teie nüüd wao-

disse peate minema... Sollus - mis ma sääl
kõik maksu ei lobi! Jumalaga, milistlane.
(Pool naljatades). Kas tahate eesli lõualuud
maitsta saada?

Meyer (kes mübara ja kindad koonud on, vaatab
talle karretanult otsa).

Peeter. Armas Jumal, isegi vastata ei oskate. -
Täna, ma olen seda juba maitsta saanud, oleksite
teie nõtlemas pidanud, ehk: ma ei maitsegi ju
midagi muud!

Meyer (numardab kergelt Dagmari poole). Jumalaga,
proua Delila.

Peeter. Mis ta sääl nõtleb?

(Meyer läheb taganusest ära, teda saadab Dagmar).

6. etendus.

Peeter. Dagmar.

Peeter (seisab ja vaatab Meyerile järel). Proua Delila
nõtles ta, mis?

Dagmar (tulib tagasi, vaatleb teda uurivalt). Ja.

Peeter. Võimata, mis teab see lambapää sellest?

Dagmar. Ta mõtles küll esa, Peeter...

Peeter. On see üks idiot!... See ei võivõmeti sinn

maitse järele olla ?

Dagmar. Ei, Peeter, seda tahtsin ma just ütelda. -
Meyer on täna väga minu silmis kustunud.

Oli kind aeg kus...

Peeter (näitab kehti päale). Ta on minul siin.

(Käsa hüvunud). Ma lasev teda järeleha,
kuidas ta näib ja näib, oma punnissilmadega,
rippnuga süuga ja kõige murega! Kas ta
sulle meeldib? See ei ole omegi võimalik!

Dagmar. Ei, ta ei meeldi mulle mitte, Peeter.
Seda ei usu sa isegi mitte. Äärmiselt räägime
enam temast. (Säheb tema juurest eemale, pres-
sib oma käed põse vastu).

Peeter. See on sinust ilus.

Dagmar (pöörab tema poole, närviliselt elavalt).
Intusta mulle parem midagi tükist! Kui suur
on see osa?

Peeter. Osa? Ja, sa saad ta kumme. Mõtle omegi
siin tagapool kirjas on näitejuht veel midagi
juurde lisamist. (Võtab kirja taskust)

Dagmar. On Diener midagi juurde lisamist?
Peeter. Ja, ta kirjutab, et nad tükk aega

näitelavale tahavad saada, sest et huvaez
juba lõpule hakkab jõudma. Osasi kirjutatakse
juba ära...

Dagmar (vaatab kramplikult üle tema ära).
Ja!

Peeter. Kas mõis Drückerit usaldada?

Dagmar. Ja, seda sa võid, Peeter! Temal on
teatri juures pääsena ütelda.

Peeter. Seda ütled sa ikka. Kas direktor siis ise
ial enam sääl ei ole?

Dagmar. Ahis ta sääl peaks tegema. Tema on ju
riikas mees ja pääle selle on tal jooksja pääs.

Peeter. Ja jälge pääle mõjub, et ta putru paneb.

Dagmar (naerab forceritult). See oli tore nali,

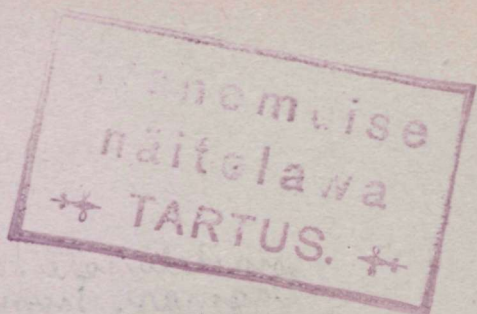
Peeter, lihtsalt suurepäraline!

Peeter (vaatab äkitselt tähelepanelikult ta otsa).

Seiad sa? Ma arvan, see oli üige rumal.

Dagmar. Ei, ei, ei, ma tahan seda ka teatris
julistada, see saab sääl suurepäralist nalja
tegema.

Peeter (vaatleb teda). Ma usun peasegn, sulle
hakkavad juba minu halvad naljad meeldima.

kuudu elid sa....

Dagmar (pöörab kannade pääl ringi, patsutab talle kergelt põse pääle). Jumal, sa oled nii tüütu, Peeter!

Peeter (tema ilme muutub, ta näeb korraga kurb ja roidunud välja. Tasa). Sa oled nii sõbraline minu vastu....

Dagmar (segaselt). So? Jah, mina....

Peeter (lähleb tema juurde, vaatab teda natuke aega). Tahad minust lahti saada? Oled sa sellepärast sõbraline?

Dagmar (Wõtab ta kaevarest kinni ja raputab teda kergelt). Aga Peeter, mis sa saäl räägid? Ma liian selle toreda olevat, et sinu tükk nüüd etenduselt tuleb ja ma rõõmustan nii väga oma aja üle! See on näin! (Lähleb tema juurest kaugemale, pöörab tema poole). Tead, Peeter, mul tuli häa mõte! Sa peaksid ise selle tüki näitelamale seadma! Diäckeril ei ole sarnaste asjade jaoks mingit arusaamist.

Peeter. Arvad sa, et minul tema jaoks arusaamist on?

Dagmar. Jumal, sa oled ju ise ta kirjutanud!

Peeter. Sellepärast ei pruugi mul tema jaoks veel arusaamist olla. Mul on ainult sinu jaoks arusaamist, et sa seda teaksid.

Dagmar. Ja, ja, Peeter...!

Peeter (ärevalt) Mul on ainult sinu jaoks arusaamist. Mu meeled on sinu pärast. Muid midagi. Kõik muu on lollus. (Ta istub ja toetab pea kätte mahle).

Dagmar. Peeter, ole omati kurd ka mõistlik ja tee, mis ma sulle ütlen. Võta ise tüks käsile.

Kui sa tahad, räägin ma Diöckeriga, minu sõna kaalub ju natuke teatri juures... (Jääb äkitselt vaht, nagu tuleks talle midagi meelde. Selle päle ruttu) Ma lähen veel täna õhtu sinna ja räägin temaga! (Kummardab tema poole). Vah, kas ma ei ole pöö?

Peeter (toetab aeglaselt pead. Ümmiseb). Täna õhtu?... Kas sa siis ei mängi?

Dagmar. Ei. - Kas sa seda ei tea?

Peeter (äigab karga otsa ette). Ma ei teadnud seda....

Dagmar (vaatleb teda vähe aega, - väga tähelepanelikult).

Kas sa kunagi ei tea, kas ma õhtuti mängin, või mitte?

Peeter. Ära ole kurvi, Dagmar, ma ei tea seda mitte alati. Mul on ju nii palju asju pees.
(Taetab jälle peo kätte vastu).

Dagmar (vaatleb teda, surutult). Mis sul wiga on, Peeter?

Peeter (liigutamatalt). Ma ei tea seda mitte
Mulle on äkitselt kõis nii läila

(Wahealg. Dagmar vaatleb teda murewalt).

Dagmar (õige tasa). Olen mina selle juures süüdi?

Peeter (kõuseb üles ja seisab lühikest aega liigutamatalt paigal. Ühnab, teeb aga mäega tõrjuwa liigutuse ja hakkab edasi-tagasi näima). Ah, hoidku. Mul ei ole ka midagi wiga. Ainult vähe pahas tujus, ei tea isegi, kust see tuleb. Mul tuli korraga misugune nõrkus ja rammetus peäle, see läheb juha mööda. Millest meie nüüd rääkisime?

Dagmar. Sinu tükist. Kas see sulle nalja ei teeks teda ise näitelavale seada?

Peeter. See ei oleks vast sugugi nii paha... Tükk on koguni teistsugune, kui need, mida nad harilikult mängivad, ja nad ei saa kasti ististe paljude arv. Aga kes peab sääl siis mängima?

Dagmar. No, mina mängin Delilat. (Istub).

Peeter. Jah. Ja siis on õieti ainult Simsoni osa. Ma mõtlesin Vinter Clauseni peäle.

Dagmar (ajab silmad pärani). Vinter? Simsoni osas?

Peeter. Ja, mispärast mitte?

Dagmar. Ei, kas tead, Peeter! Kulle meeldib Vinter väga, ta on kõige auusam poiss kermes ilmas, — aga kui Simson! Ta on ju kõverate jalgaodega, mu armas, ja peäle selle näägitarase temast, et ta elektrivööd kõhu ümber kannab!

Peeter. Mis sest siis wiga on?

Dagmar. Mis sest wiga on? Simsoni osas?

Peeter. Asi on ainult sellest, et sa tükk ei tunne. Tal on õige silm selle asja jaoks, — see haruldane puutunud waade, tal on hinge. Ta on iselaadi inimene. Ma arvan, ta on luuletaja. Sa pead selle peäle mõtlema, et Simson praegu on Jumala ori.

Dagmar. Sellegipärast – see ei lähe hästi. Victor
kui tugev mees – publikum langeb naeru pärast
kõhuli, mu sõber!

Peeter. Minugipärast –.

Dagmar. Ja sina mõid seda kergesti ütelda, –
aga meie tüsed peame selle all kannatama,
tükkist koguni rääkimata!

Peeter. Koh, ilus, aga kes siis muudab seda mõn-
giks?

Dagmar. Sundberg, näitusiks. Sellel on kõige-
vähemalt kuju osa jaoks.

Peeter. Sundberg? See näharati junkstega?

Dagmar. Naja – mis nisse puutub, siis siid
need uneti Simsonil ka!

Peeter. Sundberg – see avaldab ainult plikakasti
pääle mõju.

Dagmar (kulme kortsutades). Koh, är' me selle
üle praegu vaidlune, – küll sellega juba korda
saab. Mis see Delila õieti on?

Peeter. Üks hoar!

Dagmar. Tahin ma küsida, kas sa minn pääle
mõtlesid, kui sa Delila kirjutasid?

Peeter (waatab talle otsa, tasa). Ja, seda ma
kegin.

Dagmar. Waga meelitaw, pean ma ütlemä.

Peeter. See on meelitaw, ja. Ja pääle selle on see
meel kõsi.

Dagmar (äritatult). Tänan! ... Immal, kuidas
see sinu sarnane on, Peeter. Enne istud sa maha
ja kirjutasid tüki, mis sa oma naest kui käitsa
huvialainud inimest kirjutasid, ja selle järel nõu-
ad sa veel, et ma ise seda osa pean mängima! ...
Et teater iluileks sarnase tüki vastu võtaks! ...
Ma ei saa sellest lihtsalt aru! ... Aga ütleme, et
mina seda osa mängida ei taha, siis ei saata
seda kunagi iluileks mitte ette. Selle eest tahan ma
juba froolitseda.

Peeter (rahulikult). See osa ei ole algusest lõpuni
muid, kui ainult armuawaldus sinule.

Dagmar (ikka rohkem äritatult). Ma ei taha sinu
armastust mitte. Mis on mul sarnasest armastusest,
mis mind hammikust õhtuni piinab ja viitsutab
ja mis mind veel publikumi ees ära rüümetab!
Pean oma armastus orvale, ma ei mõv seda mitte ära
kanda! (Kutab).

(Wahetäq. Peeter seisab ja vaatab talle otsa.)

Peeter (tasa). Kui kuri ja kibe sa oled... Väenda ei ole ma sind kunagi näinud... Imelik, näib, nagu oleks midagi meie vahel tulnud... hull on päris tõuline tundmus.

Dagmar (vaatab üles, kriivatab silmi). Ma olen närviline.

Peeter. Sa oled teistmoodi, kui muide...

Muide võisime teineteist nakkida ja nakkida, nii palju kui sinda kutsus, ilma et see meie sõprusele hädaohtlik oleks olnud... Ja nüüd on, nagu ei võiks me üldse kunagi enam hääduses sõprades saada... (Läheb tema juurde Tasa).

Dagmar, mis sul on? On midagi juhtunud?

Dagmar. Mis peaks siis juhtunud olema?

Peeter (vaatab ta kõnest kinni). Sest see ei väi ju mitte... See on ju päris rõõm, et see... ennist...

Dagmar. Meier? Oled sa hull? Misugune lamm?

Peeter. Tunnabole tänu, jah, seda ta on! Aga siiski. Mis asjast teie siis nii kama kõnelesite?

Dagmar. No, kuulke oneti! Kas sa müüd mind ka veel eksaminerima hakkad?

Peeter (lasub ta lahti). Ei, muidugi....

Dagmar (kõnnib edasi-tagasi, istub siis kema juurde) Meie kallistasime ja suudlesime kõiks see aeg teineteist, nagu sa unale küll ette kujutada võid, ja lubasime salajas kuuvalgyl kokku saada. Ja tahtis ka flöte ligi võtta.

Peeter. Ah, Dagmar, — müüd oled sina jälle päälvee. Sa oled nagu lind, kes kord sinna, kord tänna lendab, — misgi asi ei avalda mõju sinu päale. Mina aga olen tõmp ja raske ja ei lase jõule, nii palju kui ma mahetumisel ka lünnitsen ja rebelen. Ei ole raske mind sinda- mmesse krehvata. Ma olen kaitsetu, ma süven selle kätte.

Dagmar. Ma ei taha sulle ju haiget teha, Peeter. Ma mõtan ka selle osa sinu tuisis, kui sa seda tingimata tahad.

Peeter (teeb näega tõrjuma liigutuse).

Dagmar. Ja seda ütlen ma veel. Olenne oma vigade vastu leplikud. Mul on tunne, et sina

mind ära andnud sled, sa usud, et minna
 kaudust murrar. Meil ei ole siis vastastiku
 üksteisele midagi ette heita. Nüüd peame
 aga katsuma nii hästi kui võimalik sellega
 valmis saada ja muidu üksteist rahule jätta.
 On mul õigus?

Peeter. Seda on sul küll.

Dagmar. Ah, Jumalale tänu, et meie omati kord
 üksteisel oleme, — kestis aga kaua küllalt.

(Vaatab ringi). Mul on veel midagi teha — ja
 siin on veel kohvinõud. (Karjab kohvinõud
kokku).

Peeter (vaatab teda umbusklikult). Tahad sa
 välja minna?

Dagmar (norgelt). Jah.

Peeter. Kuhu sa tahad minna?

Dagmar (jääd kandes käes, seisma). Ole nõnda
 häbi — jälle eksam! Ma arvan, meie jõudsime
 sel pühalikul silmapilgul ükstele otsusele, et
 meie üksteist rahule jätame, kui meie kok-
 ku tahame jääda?

Peeter (hüües). Ja, muidugi... Ära ole kuri...

da ei saanud midagi parata.

Dagmar. Hää küll, Peter. Täna oma leijad, et
ma nõud sind nii olen armastanud. See on
sinu õnn.

Peter. Jah, seda ma tean. (Dagmar pahemale pool
ära).

Peter (vastab kalle järele. Sosistab). Säält läks õnn.
(Wärsti selle pääle). Ja ta ei tule ial enam tagasi.

(Eesriie).

Peine waatus.

[Kui waheteks üles kerkib, on näitelawa tühi ja pool pime, sest et rampe äige rõh-
galt valgustatud on. Mõned näitescinad
on waewalt näha, teo dekoratsioonid, taga-
sein puudub. Paremat kätt näitelawa keskel
puhkepinne. Bahemal pool näitelawa ees lihtne
laud ja punutud tool]

1. etendus.

[Kaks masinisti tulewad tagapoolt ja ühte
rookikut, mille küljes linane riie on.]

1. masinist [hüüab.] He, Holsen, kas sina oled?
Hääl [paremat kätt näitescina tagast.] Jah.

1. masinist. Sase rohkem valgust, meie pea-
me siin selle üles seadma.

Hääl. Se wäite ka poole valgusega kübi saada.

1. masinist. Kui teisiti ei saa.

[Sel silmapilgul läheb parempool rampe]

põlema ja näitelawa on nõrgalt valgustatud.

Ilus. Wõta kinni, Friedrich, aame ta jalule.

2. masinist. Kui ma ärsult teaksin, mis-
sugune ülemine ja mis-sugune alumine peeson.

1. masinist. Harkka aga kallale. [Nad toi-
metawad waikes]

Kääl [paremalt poolt näitesina tagast.] Mis
teie sääl siis on?

2. masinist [lõutsutades.] See on telk, ütles
Dücker. Noh, haara kinni, nüüd ta seisab.

[Puhkepungi kohale seawad nad midagi
baldahini tähist wiie jala püüde üles. Kui
nad sääl seisawad ja seda waatawad, tuleb
taga poolt väike wanaldane härra. Tal on
kübar päas, mantel seljas ja rätik kaela
ümber ja kepp pees. See on direktor.]

Direktor [wähe wähisedes ja turtakalt.] Tere
Masinistid [näewad teda, puiselt kurnardades]
Tere, direktori härra, tere hommikust.

Direktor [waatab nuri.] Mis see peab tähen-
dama, kui küsida tohin? Kell pool kaks-
teistkümmend peab proow algama ja kell $\frac{3}{4}$

ei ole veel ühtegi hinge siin.

2. masinist. Jaa... meile anti käsk...

Direktor. Ka näitejuht ei ole veel siin?

2. masinist. Jah, ma olen teda tänna juba näinud. Ta on vist üleval oma toas.

Direktor. Siis kutsuge ta siia, teie, ja ütelge et mina siin olen.

2. masinist. Jah, direktori härra. [Ära]

Direktor [hüüab]. Herra Olsen!

Hääl. Jah, direktori härra!

Direktor. Sähne ometi rohkem walguet, kas teie ei näe et mina siin olen?

Hääl. Kohe, direktori härra!

[Käitelaawa lähleb äkitselt äige walgenes.]

Direktor [kõnnib kärsitult edasi tagasi]

Jääb 1. masinisti juures seisma, kes baldahini juures teinetaab.] Mis asja see kujutama peab?

1. masinist. Ma ei tea mitte, Dücker ütles, et see tuleks peab olema. [Direktor raputab peäd ja lähleb ette poole. Sel silmapilgul pannakse etteüleja kasti tuli

põlema, direktor lähub sinna ja kergitab kübarat.]

Direktor. Tere, preili!

Etteütl. Tere hommikust, direktori härra!

Direktor. Na, teie olete ja omal viisil eigel ajal tulnud, kas teate aga palju kell on?

Kolmveerand kaksteistkümmend, ja veel ei mõtle keegi hing päale hakata. Ma ütlen ju alati: ma ei wõi neljateistkümmend päewagi teatrile selga pöörata, kui siin mitte kõik ülepaakaela ei ole.

Etteütl. See on kirjaniku süüd, direktori härra. Härra Krumbar tuleb pea alati pool tundi hiljem.

Direktor. Ja need kirjanikud, — see tuleb sellest kui nad näitjuse oma kätte wõtawad. Ajawad ainult asja segamini ja ei tee künnewäärtgi kasu. On esad vähemalt päha õpitud?

Etteütl. Oja! Prona Krumbar on valmis. Härra Sundberg ei ole küll veel mitte siin.

Dirctor. Ja nelja päeva pärast peab etendus olema. Sest saab üks sisereksammine.

2. etendus.

Endised. Ducker.

[Ducker, hästi hõre 50 aastane mees, rahuliku, lõhusa näoga, tuleb ettevaatlikult tagapoolt. Tal on linane kumk seljas ja väike must müttsine pääs]

Ducker. Tere hommikust, direktori härra, tere tulemast, et reisilt juba tagasi.

Dirctor [pöörab ümber] Kas teie olete, Ducker?

Ducker. Kiindas reis Läks? Kas saite wiimastest uutisaraudtee jaamast ka kaugemale?

Dirctor [võtab uuri taskust, näitab kepi ja ringi] Klarilik asi, Ducker, keegi ei ole veel seal kohal.

Ducker. Noh, küll teil näete, me saame juba teine. Meie oleme nüüd juba üle mää jõudnud. Koguniku härral näib vähe raske olevat hommikuti sulgedest välja pugeda.

Dirctor. Mis ma ütlesin, armas Ducker?

Ducker. Noh, mis sellesse puutub. Kui ta ju-

ba süin on, siis on ta tragi küllalt. Tema
kargab, tema ähhib ja tema mõingab, - nõnda
et tema tegemine oleks.

Direktor Kui kangel te siis olete?

Dücker [pöörab baldatüni poole] Ma olen
telki markerida lasknud - Delila telki
sääb, ja proua Krumbsch tahtis tana esimest
korda kustumis proovida, nõnda olen
siis.

Direktor [tasa, pealkinniste silmadega]
Mis teie arvate, Dücker, kas ta läbi läheb?

Dücker See tükk? [Naeratab laialt] Ei,
seda ei usu ma tüesti mitte. Aga seda
ei ole ka keegi inimene arvanud!

Direktor [oma kepi otsa imedes] Na, ma ei
tea süsgi mitte.

Dücker Mulle näib, meie olime selle poolest
ühel arwamisel, et see wäikene toredus on
mida meie emale lubada võime, sest et
praegune hooaeg meil nii kenakesti on
läinud. [istub pooleldi pahemale poole
laua peäle].

Director. Kui kauda teda ette kanda võiks?

[Istub tooli peale laua kõrvalle.]

Dücker. Nädal aega - viis korda [Sere tab kahte noort tütarlast, kes istis üle näitelawa lähedad.] Sere hommikust, minu daamed!

Tütarlapsed. Tore hommikust, härra Dücker!

Director. Kängivad need mõlemad ühes?

Dücker. Täni algul... Hõnda siis, mis ma ütelda tahtsin... Kui ta paar korda ära on mängitud, võtame ta põaris rahulikult ceskavast ära, kui teie soovite.

Krumback on tore pois ja mõistlik inimene, kes meile mitte riva tee peale ette veeretama ei hakka. Ta siis peab ainult meie jant vastu pidama kuni viieteistkümnenda maini, - see teeb meile iveragi õhtu pealt tuhatkaksada krooni sisse ja võtab ainult tuhat krooni ära.

Director. Aga armas Dücker, mis pärast ei või meie Simsone ja Delilat mitte niasama kauda ette kanda?

Dücker. Kes teda siis vaatama peaks tulema.

anuline härra. Mitte ükski hing ei tule, ja need, kes tulevad, vihasidavad ainult, sellepärast peab jant appi tulema. Otseskohe-
selt öeldud, kas saate teie sarnasest hullest
aru? Jumal teab, mina ei mäista küll ühtegi
silpi!

Director. Ilusad wärsid, Ducker, ilusad riimid.
Sellepärast wõtsin ma ta wastu.

Ducker. Ja, muudugi, - ilusad wärsid, ilusad
riimid, ilus mees, ilus nimi, sellepärast
oleme ta wastu wõtnud. Ja rohkem kui
kuussada krooni ei maksa see nali meile,
kirjaniku tasu juurde arvatud.

Director. Aga näitelavale seadmise kulud,
armas Ducker!

Ducker. See ei lähe meile mitte pennigi
maksma. Meil on kõik, mis sinna tarvis
lähel. [Sähel baldahini juurde] Selle
puhkepingi jaoks on meil järeletehtud
tiigrinahk, meest Prantsuse lustmängust,
ja telgi päale riputame suure punasest
plüüshist teki, teie teate küll, mis meie
kord.

Direktor. Koie wäga kena, Dücker, aga seda ma ei taha.

Dücker. Mitte? Missipärast mitte?

Direktor [tõuseb püsti.] Ma pean sellest wäikesest lüuletusest lugu ja ei taha, et tema-ga lohkakalt ümberkäiakse.

Dücker. Lohkakalt? Sellt ei ole juttugi!

Direktor. Ükskoie, mina tahan uusi arju saada.

Dücker [hakkab ärewuserse sattuama.] Aga püha taewas, säält alt [näitab päältwaatajate rummi] näeb koie ju tuli mis wälja!

Direktor. Wäga wõimalik, armas Dücker, aga tüxiga, mille wastu ma isiklikult hurnitust tunnen, ei tohi mitte nagu teistega ümberkäia.

Dücker. Koh, ilus, - minugipärast, see on ju teie raha ja mitte minu oma. Siis peame aga kohe Meyeri süa tellima. [Hüüab.]

Mogensen! Kas teie säält olete, Mogensen?

Hääl [tagasiinas pahemal pool näitesina tagant, mõnusaalt.] Hallo-o! [Pikk ja kõhn mees tuleb nähtavale, pühib ninat]

Dücker, Mogenseni, telefonirige kohe Meyerile. Saphus Meyerile, teie teate ju, ta olgu nii lahke ja tulgu nii nuttu kui võimalik siia, nute näitelawa arjade pärast, aga nuttu.

Mogenseni. Hää - küll! [Ära]

Direktor [istub tooli peäle] Ma ei salli seda Meyerit. Sa teie?

Dücker. Mii - mitte iseäranis. Aga tubli on ta. [Surutud naeratades] Räägitakse, et ta viimasel ajal õige sagedasti Krumbackide pool käib.

Direktor. So-oh?

Dücker. Jah, mulle oli see ka eestamata, sest naese kohta ei väinud seni ^{kunagi} keegi sõna ~~lugu~~ halba ütelda, aga nüüd olla ta päris pöörane.

Direktor. So-oh?

Dücker. Jah, nõnda juhtub see sagedasti, kui liiga kaua oodetakse. Sa kõneldakse, et mees kõik teab ja seda kui mõttetark ära kannatab.

Direktor. So-oh?

Dücker. Ma ei pane niidu keelepeximint tähele, aga neil päewil, kus mälematega tegemist on, ei saa niidu läbi, kui pead tahtnata ühte wõi teist ära kuulama, kes oma tarkust oma teada ei saa heida. Wäib olla aga, et see kõik muid ei ole, kui tühi loba.

Direktor [waatab nuris] Kell on juba kaks-teistkümmend läbi, armas Dücker.

Dücker. Jah. [Etteütlejale] Mathilde, kõlistage riide panemise tubadesse, on juba aeg, et nad tuleksid.

Etteütl. Jah. [Sagaseinas kuuldakse kõlistamist, esiti paremal, siis pahemal pool.]

Dücker. Kas tahate täna päält waadata, direktori härra?

Direktor. Jah, [naeratab sarkastiliselt] kui teil midagi selle wastu ei ole, mu armas Dücker?

Dücker [segamata rahuga] Hoidku! — See on ju tuis teater.

Direktor. Noja, ma tahan õige päält waadata, kui pööraselt kirjaniis oma asjast kinni hakkab.

Dücker. Ja, pöörane ta on, aga ta on päris huvitaw, sinna ei saa midagi parata.

3. etendus.

Endised. Sundberg.

[Sundberg, suure karwuga ja laia õlgadega näitleja, tuleb tagapoolt. Tal on valkjad lokkis juuksed ja isearaline naeselik näoilme ja liigutused. Tema hääle on ilus ja wähe imar. Tal on kõige uuema moe järelle hele ülikond seljas.]

Dücker [pöörab ümber.] Ah Sundberg, wana sõber. [Sähub näiteseina wahelt paremale poole ära.]

Sundberg. Ah, sääl istub ju direktori härra! Missugune hamuldane au! [Secretab teda.]

Direktor [kergitab kübarat] Pere, Sundberg, kuidas Sinsuuniga lähub, halvasti mis?
Sundberg. Sähub, kuidas ta minna wõib.

Mina ei ole seda osaemale välja otsinud.

[Säheb etteütleva kasti juurde] Annas, kallid preili, teie ei tohi mind tänase hädasse jätta, mitte silmapilvungi - töötage mulle seda, mis?

Etteüt. Küll ma juba tähele panen, härra Sundberg.

Direktor. Viisugune väike osa, kaks-kümmeend lehekülge.

Sundberg [haarab põast kinni]. Mina ei saa teda päha.

Direktor. See oli ju minu teie ainu-
kene tugew külg.

Sundberg. Ma olen viiesümme lehekülge-
lisi osaki ühe nädalaga päha õppinud.
Sellega jändan ma juba neliteistküm-
mend päeva ja ei oska teda isegi veel.

Direktor. See on igatahes tõendusiks, et ta midagi väärt on.

Sundberg [astub direktori juurde, waat-
ab ringi, tasa] Ta on hull. [Kaitab ema
otsa ette]. Pillilli!

Direktor. Teie arvate, - Krumbar? *See on*

Sundberg [nimitab tummalt pääga, siis]

See on ka ainuke põhjus, mis pärast ma tema häbemata ümberkäimist ära kannatan.

Direktor. Kas ta ise selle osa teile andis?

Sundberg. Mis mina tean? Ma olen ta saanud. Iga päev palun ma, et mind sellest vabastataks.

Dücker [on juurde astunud]. Ma arvan, see tuleb proua Krumbari hinge peale.

Direktor. Proua Krumbar on kaval naene, pange tähele, Sundberg, küll siis juba lähel kui teie ühest osast oma riietest lahti saate.

Dücker. Ja, muudugi! See on Sundbergi juba enne päästnud.

Sundberg [Dückerile]. See on emeti liig! - Just nagu ma palja särgi wäl ülesastuksin.

Dücker. Ja kuidas siis muudu, armas poiss?

Direktor. So, so, so, lapsed! Priili Christensen lähel sääl all oma näitepüüis

päris punaseks.

Etteüt. Ah Tunal, kahjuks mitte, direktori härra, ma olen sarnaste asjadega harjunud.

Dücker [waatab tahapoole.] Na, sääl on siis meil ka kõige selle ilu!

4. stendus.

Endised. Peeter.

[Peeter tuleb ruttu tagapoole. Ta nägu õhetab, tema liigutused rahutunud, kii-
muidu. Tema häälest, pilgust ja näoil-
mest võib märgata, et ta mitte tasakaalus
ei ole. Ta pää on paljas ja seljas lühikene
tumedast sammetist kumk.]

Peeter. Wabandage, armsad sõbrad, ma olen
täna vähe hiljaks jäänud, aga... Tere,
Dücker, tere, - aga, keda ma näen, - sääl
on ju härra direktor!

Direktor [tõuseb püsti, naeratab.] Ta on
juba ammu siin. [Waatab kübara ära.]

Peeter. Ja see on häbi asi. tere. tere.

Direktor. Siie lubate küll, et ma kübara

päha jätan, ma põen wähe jookajat. [Panab
kübara päha.]

Peeter. Aga miidugi, teie olete ju omas
teatris.

Direktor. Seda tõendawad kõik - wiimaks
pean ma seda inka uskuma. [Ystub tuoli
pääle.]

Peeter. He, he, he, väga häa! Aga, waadake,
mu naene on ülewäl, ta teib täna esimest
korda kostümis proovi. Ja sellepärast pi-
din ma temaga weel rääkima, ja naased,
ja ehtimine, mis? - Eks? See wõtab aega!
Noh, ta on wist küll juba trepi pääl.

Sundberg [teretab kombelikult, kannataja näoga]
Tere, härra Krumbar!

Peeter [waatab wargelt tema poole.] Jah,
sääb teie olete... Sääb te seisate, teist on
wainata mööda waadata. [Direktorile.]

Ma ütlen teile, härra direktor, mul käib
külma juga üle selja, kui ma seda sääb näen.

Sundberg. See rõlaks õige julgestawalt.

Peeter. Kas teie ei näe, et ta prideli, tülija

pudeli sarnane on?

Director Hi hi, - see ei ole mulle äieti kunagi silma puutunud.

Peter [vaatab Sundbergi] Pagana pois!..

Ah, vaatame, kuidas täna läheb. Ma teen, mis ma väin. [Pöörab telgi poole]

Mis see siis on?

Dücker. Delila telk, - ma olen seda ju ainult markerinud, mõistate. Küll ta juba ilus saab. Meie muretsene teie tüki jaoks kõik need asjad.

Peter. So? Minu pärast võite seda kas või heinakühjas mängida lasta. See on smeti korralik asi. Ja, kas teil siis aimu on, kuidas Israeli rahva lahke südamega naesterahvad oma boudoirid sisse seadsid?

Dücker. Ei, seda just mitte, aga...

Peter. Aga see puhkepink saäl, ammutatud härra, mis peab minu õnnetu naene puhkepingiga päale hakkama? Delila ei lanna tüpeleest mitte pingi pääl - kus

ta ka minu wahet lamand wõis olla.

Dücker. On see kindel?

Peeter. Padjad, minu härra, padjad. Peh-
meid patju, nii kõlbluse wastased, nagu
te neid ial saada wõite. Selle pingi pääl
murraks ta kindlasti oma seljaluu.

[Mõlemad noored naisnäitlejad, kes
juurde on tulnud, et Peetrit kuulda,
lühewad naeru kihistades rumema.]

Peeter. Mis on? Ja, ja, mul on tšei taga!
Ta murraks oma seljaluu. - Ja siis nae-
rawad nad! Missugune noorus meil
küll on - missugune noorus! Kas ei
wõiks siia mõnda patja saada?

Dücker [hüüab] Mogensen!

Mogenseni hääl [näitesainte tagast.]
Hallu-o!

Dücker. Minge garderobesse B, Mogensen,
sääb en kolmandas jaaskonnas wiis woi-
kums suurt punast patja. Nendega saa-
me esivalgu läbi.

Mogenseni hääl. Hää... kü... üll!

Peeter. Ja, kui meil need alles käes on, siis on meil - kurbmängu hing käes, kui ma nii ütelda võin, siis võime päale hakata. [Hikutab pääga väikesele, paksule, punase ninaga näitlejale, kes lähemale tuleb.]

Tere, wana sõber.

Näitleja. Tere, kirjainiku härra.

Direktor. See on ju Nagel. Kas Nagel ka ühes mängib?

Peeter. Nagel on kõigist kõige parem!

Direktor. Mis te ütlete? Mis ta mängib?

Peeter. Nagel on wiliotide päalik Saph, ta on otse wõrdlemata! Ulepaä, see trobikond wiliitisi, mis teie, direktori härra, mulle tarvitada olete andnud, üksgi teater ilmas ei suudaks paremat pakkuda!

Direktor [naeratab wähe.] He, he, he!...

Peeter. On teil midagi südame pääl, Nagel?

Nagel. Ma tahtsin ainult küsida, kirjainiku härra, kas me täna algusest päale hakkame?

Peeter. Ei, armas sõber, seda ei tee meie mitte. Teie etendus Delilaga lõheb nagu määratud. Ma võtan täna ainult lõpu läbi.

Nagel. Süis pean ma küll tagasi tulema?

Peeter. Weerand tunni pärast, ja. Täab teile veel aega üle all kolme pudeli õlle jaoks. Aga hoidke oma hääl selge, mu poeg, mul on täna lõpuks koledat sõjaväe tarvis.

Nagel. Peab sündima, kirjaniku härra.

[Ara]

Peeter. Ja teie, minu daamakesed, säääl taga! [Hüüab.] Lilla ja Milka!

Mõlemad noored naisnäitlejad. "Sah" [Sulewad lähemale.]

Peeter. Lapsed, mul ei ole täna teid sugugi tarvis. Katsuge aga, et oma kallikeste juurde saate, kes teid ukse juures ootavad!

Mõlemad. Oh, härra Krumbar.

Peeter. Ma olen teie kärsijannat täna ise

oma noojaste kätega ehtinud. [Pöörab
 äkitselt ümber.] Saemas ja pöryu, sääl
 ta on!

5. etendus.

Endised, Dagmar.

[Dagmar tuleb tagapoolt, pikasse mant-
 lisse massitud. Tema käigus ja näos on
 midagi pidulikku, kui ta lähemale tuleb.
 Keset näitelawa jääb ta seisnuna ja lasseb
 mantli maha kukkuda. Tal on hele
 ilusarwa trikses seljas, selle pääl ainult
 kitsalt keha ümber nõõridest punitud
 võrk, mis sarnast mõju avaldab, nagu
 oleks ta alasti kalu võrgu sees. Käed on
 vabad ja paljad. Pähema ülemise käewar-
 re ja kae ümber kannab ta siledaid,
 kullatuid käewõrusi. Tema pikk juuks
 ripub lahtiselt selja pääl. Äkilise wäinuse.
 Kois waatawad tema pääle. Mõlemad
 noored nais näillejad on seisnuna jäänud.
 Peetri rind tõuseb ägedalt üles ja alla, on
 kuulda, kuidas ta hingab.]

Direktor [on püsti teusnud ja taht-
matalt kübara ära wõtnud.] Pagana-
pihta...

Dagmar [waatab ringi, eiigi wähe naera-
tades.]

Sundberg. Seda nimetan ma kostümiks!

Peeter [saadab tema poole ühe pilgu,
awab suu, et midagi ütelda, aga wärsib]

Direktor [läheb Dagmar'i juurde.] Mi-
nu kõige sügawam kompliment, ma-
darn. [Watab ta näe ja suudleb seda.]

Dagmar. Meeldin ma teile, direktori härra?

Direktor. Selle jaoks on ainult üks ainus
sõna: suurepäraline! Nii, just nii pidi
Delila wälja nägema!

Dagmar. Mis teie ütlete, Dükker?

Dükker [kratsib kuxlatagust.] Mis mina
ütlen? Ma ütlen, et see ial ja ilmasgi ei
lähe.

Direktor ja Sundberg. Ei lähe mitte?

Dükker. Ei ilmasgi! Meie ei saa luba.

Censur tõmbab pääpreswili terve

rupature maha. [Kohnaetu wainimine.]

Dücker. Kuudas wäite teie ainult uskuda, et seda läbi lastakse? Sellest on waewalt kaks kunn mõõda, kui tsensur preili Nissen wäikese palja kõhukesel, Tuhast ja ühes öös maha tõmbas.

Peeter [tägedalt]. Palun wäga! Minu naene ei ole mitte paljas! Mitte pörmugi!

Dücker. Ei, härra, seda tean ma küll. Aga galleri usub seda ehk räägib sellest ja sest on rohkem kui küll.

Direktor. See oleks tõesti skandali!

Dücker. Meie wäime seda minupärast katsuda. Ma kardan aga, et meie ainu-kesteks jääme, kellel ünn esaks saab seda siin oma silmaga näha. Aga see on inna ka midagi.

Direktor [katseb kostümi]. Ma usun teie poolt, et need tõesti naised on. Kust teie nad olete saanud?

Dagmar. Ah, see on ainult künk-wäike, mis wähe ümber olen teinud. [Waatab

Petri poole] Minu mees andis mulle selle mõtte.

Peter. Ja, he. [tõmbab otsaesise üle] Ma sain ta väsel unes.

Director. Seda nimetan ma ümmelikuks unenäoks

Peter [püüab ära. Pooleldi iseeneselt]

Kuidas selle päale vaadata. [Sähel teiste juurest eemale.]

[Mogensen tuleb, tema järel masinist, mõle vad kannavad suuri, punaseid patju]

Mogensen. Siin ma olen!

Dücker. Ilus, Mogensen, pange sinna.

[Väitab pingi päale.]

[Mogenseni ja masinisti panewad padjad maha. Mogensen näeb Dagmari, ajab silmad pärani, köb sõrmega nipsu ja pistab selle suhu. Sähel selle järel ära, tema järel hiisvitades masinist.]

Dücker [Petritele, kes taga poole on läinud] Kas nõnda parem on, lühetatja? [Väitab

patju pääle.]

Peeter [tuleb juurde ja waatab neid.] Ja, nii umbes... Nüüd wõib naesterahwas wäherda, nii palju kui tema loomus seda nõuab. [Dagmarile, kes wähe kaugemal seisab.] Katsu kord!

Dagmar [läheb pingi juurde.] Ja!

[Direktor kutsub Dückeri oma juurde.
Nad seisawad pahemat kätt taga pool ja räägiwad tasa teineteisega. Nende liigutustest on näha, et nad Dagmari kostumist räägiwad. Sundberg seisab ees pahemat kätt. Ja on sala oma esa kätte wõtnud ja kerdab seda.]

Peeter [Dagmarile.] Katsu siin.

[Dagmar heidab patjade pääle. Peeter läheb talle järele ja kumardab tema poole.]

Peeter [sisistab.] Noh, oled sa nüüd rõõmus?

Kas oled juba küll ennast riimalistest silmadest wõitida lasknud? Pfui, kurat-sinu ihu peab ju päris limane olema.

Dagmar [sisistab.] Aga Peeter, nad wäiwad

ju sind kuulda!

Peeter [sosistab] Kata ennast kinni!

[Kõvasti] Noh, kas nü en hää?

Dagmar. Jah, väga hää.

Peeter. Siis harkame pääle! [Plakentab
käsa.]

[Direktor, Dücker ja Sundberg lähine-
wad. Direktor istub pahemale poole tooli
pääle, Sundberg tema taga laua pääle.
Sundberg lähub telgi juurde. Pöörab ümber)
Sundberg. Pean ma otsast pääle alga-
ma?

Peeter [kihvutiselt] Ei lõpu poole olete
teie kõige halvem, sellepärast wõtame
lõpu ette. Kiusatusest pääle. Etteütleva kaat
on täna tumm

Etteütl. Jah, ilus.

Direktor. Kas ma ei wõi teada saada,
mis enne ette on tulnud?

Peeter. Olete te küski juba ära unetanud?

Direktor. Ei, ei, ainult tegewuse käigu-
wäikene meeldetuletus. . . .

Peeter. Ja, ja, see joorsja pääs mis, direnteri härra?

Direnter. He, he - selle mehega ei küll hää maid jagada.

Peeter [käib edasi-tagasi.] Naja - nõnda siis... Delilal on igaw ja talle tuleb wiistide päälis Saphi külasse, kes talle jutustab, et Simson päaletungimas on, Delila wõtab nüüd julguse kokku ja katsegu tema käest walja meelitada, milles tema jõud seisab. Delila wastab esmalt, et tal sellene lusti ei ole; kui aga tema erjad teda piduris hakkuvad wärvima, salwima ja ööruma, sattub ta inna rohken sõjakasse meeleolusse ja hakkab tema pääle hammast ihkuma. Siis tuleb see kurjus sääl. [näitab Sundbergi pääle]

Sundberg. Aga ma palun teid, härra Krumbar:

Peeter Esialgselt istub ta kaunis tõtsalt ja ükskõikselt sääl. Simson, - kui lollpää,

midata ka teeporilest on, - ja lobiseb
oma wõjitegudest, - ja seda mängib see
sääb päris korralt, see näib tema
wiis olewat tüdrukutele külge lüüa.

Sundberg: Aga ma palun teid.

Peeter: Aga mööda wõtab ta ikka roh-
kem hoogu - siin wõime meie paar wärsi
wõtta, Sundberg, wõib olla huvitab see
direktori härrat.

Sundberg [seab ennast üles] Kust ma
pääle pean hakkama?

Peeter: Sa seisab sääb telgi ukse ees, on
Lilila koguni ära unustanud ja waa-
tab õõpimedusesse. Nõnda siis: „Kus
on mu waenlased?“ - Hakkake pääle!

Sundberg [kõhatab ja katsub oma häält
nii meelikaks teha kui võimalik]:

„Kus on mu waenlane, kes üles kihutud,
Mu sügawasse jälge astu jälges.

Kui minu kilbis peegeldab end taewas

„Kus on see rõõms raudus urreisuga“

Kas need, kes põlwini mul küünivad?

Kas need nad on? Ei silma ma neid kusial.
Dagmar [igawust tundes] Ei, Simson, sa-
Sundberg, Jehoowa õnnistand mind.

Ma tema weinu tume-õudne ori

Peeter [lööb käed kokku] Ho! [Direktorile]

Ta nüüd jätame jä-gnise esa wahelle -
 sest täna olime juba õige hiljaks
 jäänud - ja läheme kohe lõpu alguse
 juurde. - Simson on ennast Delila poole
 pöörmud ja jutustab talle, et ta inka
 tema päale mõtlema peab, sest saadik
 kui ta teda esimest korda näinud. See
 oli sel õhtul, kui ta metsas üles ärkas -
 ta hing oli weel unenäo wallas - ja Deli-
 lat palmide wahelt, leija minewa päikes-
 se kiirtest walgustatud, kameli siljas
 mäda ratsutamis nägi.

Direktor, Ja, ma mäletan. See on imeilus.

Peeter, Ja, kui see ilus ei ole... Sest saa-
 dik on tema teda nii ihaldanud. Mitte
 kui naest, meistate, waid kui ilusat
 unenägu. Ja ta tunneb, et Delila, kes

kaugel ja wõõras, säreaw ja nõidus on
 et tema neid sügawaid, tumedaid jõu-
 dusi, mis ta oma hinges tunneb, lahti päästa
 wõib. Siin räägib Delila wahile: Mis jõud
 need on? - Tema aga lööb araks, kohmetab
 ei taha ülestunnistada. Ei julge! Delila
 käib talle pääle, kuid ta tõigub wastu -
 ja nüüd haarab ta oma sõjariistad pihku
 ja tahab põgeneda.

Dirxter. Kas me seda näha saame?

Peeter. Ei, see läheb hästi. Siis aga tuleb
 see... [Sõrjab telgi poole, hüüab.] Delila,
 ärka üles!

Dirxter. Kas Delila magab? Wahest
 on ta ase liiga pehme?

Dagmar. Mitte sugugi. Siin ma olen.
 [Souseb üles ja astub mõne sammuni
 pingi poole.]

Peeter [astub tema kõrwale] Ja, siin seisad
 sa! [Watab Sundbergi käest kimmi.] Ja siin
 seisab Simson, lõwimahasse mässitud,
 nui käes ja tahab õpimedusesse ära

põgeneda. [Astub tagasi] Klanka siis päale.

"Kas lõviwäitja Simson..."

Dagmar, Kas lõviwäitja Simson kardab naist?

Sa waata, ta on alasti su ees.

Kas metsik noorusjõuu siis kardab viies

Kui ihu näeb, jõuu poolest nõnda waest?

Mu sõber, waata mind!

Sundberg, Ei, sa mu waenlane!"

Peeter [lõeb jalaga wastu maad] Sammas!

Sundberg [pöörab ägedalt tema poole]

Aga, lubage...

Peeter, See on ometi liig! Sääb seisab ta, wahib ja ahmib õhku ja ci tea isegi, mis ta räägib. Siinene nende sõnadel on määratu suur tähtsus. See oleks tüci keskkoht, mille ümber kõik pöörleb! Ja selle juures ütleb ta neid sõnu nii, nagu ütleks ta kardilaulu passin!

Sundberg [pääd raputades] Ma ci wõi.

Peeter, Tule, lase ma, - nüüd olen mina Delila. [Astub Dagmari kohale], Mu sõber, waata mind.

Sundberg [tasa ja kartlikult] Ei, sa mu...

Peeter [karjub] Waheaeg! Määratu waheaeg! Pool minutit! Sa tahab talle otsa waadata, aga ei julge mitte, mitte misgi hinna eest maailmas! Mis peab ta ometi tegema? Kõnda siis: „Mu sõber, waata mind!

[Palawa serinaga] Pää maha, tõmmake selg küüru, laske pilk ümber eksida! So-tasa-tasa-tasa. Nüüd katsume üles waadata, argelt, kiiresti. Teie näete minu walge ihu kaunidusi waevalt wõrwendama ja sisistate kartlikult - [tambib] noh, kas saab!

Sundberg [sisistab], Ei, sa mu waenlane!

Peeter. Nüüd langege maha! Sangege ometi maha, inimene, maha!

Sundberg [wiskab ennast maha]

Peeter. Madalamale, veel madalamale küürutage ennast, nii palju kui wõite! Sest see waene on waenlane, igawene ja kole mehe waenlane! Ja teie näete seda alles nüüd! Teie lesma hingesse arub

meletu hirmu! So! [Dagmarile.] Edasi!

[astub tagasi.]

Dagmar [lähneb Sundbergile.]

„Ei ole Simson, vaenlane ma sul,
ei ole were mõgad minu käed.

[Panab oma käed tema pää peäle.]

Sa tunne nende pehmust, küll süs näed,
Ei haava nad, nad andeid toewad küll.

Peeter [tasa.] Kas kohkute, Sundberg, kas
kohkute, mu sõber?

Sundberg. Pean ma kohkuma?

Peeter. Kas teie ei tunne, et üks naesterah-
was teid puudutab?

Sundberg. Ja, seda küll -

Peeter [lähub tema juurest eemale, pooleldi
iseenesile.] Sa wane isa, see peaks minule
juhtuma. [Mitted mujal.] Noh, edasi...

Sundberg [waatab Dagmarit otsa.]. Sa oled
vaenlane.

Dagmar. Jah, künnekerdne jõud on mehel antud,
Simson, kes teda otsib naese juurest;
sa ära lase teda kuniwada,

Kui tuleb, on ta tuln ja tuln.

Ja ihust ära kangel laial peistab.

Dücker Pea! Isenur nünab selle kohale
mündatust, nagu teie wist isegi teate!

Peeter [lähineb.] See on ju juba mündatusega.

Dücker [kratsib kõrwatagust ja raputab
pääd.]

Sundberg [tõuseb üles.] See jõud mu sees.

Dagmar [pöörab tagasi, pilkawalt naerdes]

On nagu kõrbeliiv.

Sundberg. See jõud mu sees.

Dagmar. Kui lehvius tuletiiv.

Peeter [kes Dagmarit waatanud ja weel selle
mõju all, tuinedalt.] Nii on õige, Dagmar.

Sarnaste asjade jaoks on sul annet.

[Pöörab õrkitselt Sundbergi poole.] Nüüd
teie! [Söök käed kokku.] Koline kiradi
nimel, nüüd tulite teie!

Sundberg:

„Jah, see on nii, mu wennad wälis ja wihur
Ja kõrge lei~~sa~~ on mind karastanud
Ja walu, murega mind karastanud,

Kuni ma heigades ta jõu käes nõrksein.

Mu väim on, et ma lahtise hingega

Ichowa wälk mu käes, ikka taban.

Peeter Sirum, larum, lumps. Ja, teie olete
hää, teie võite niusuguseks jääda. [Direktorile]

Kas ta ei ole mitte suurepäraline? Mis jaoks
teie teda õige harilikult tarvitate, kui kü-
sida tohib? Et näitelawa taga trummimaha
pääs müristamist teha, mis?

Direktor. He, he, he...

Peeter [termab Sundborgi juurde, tambib
ja karjub.] Aga inimene! Kas teie sõnakest-
gi sellest aru ei saa, mis teie sääl räägite?
Teie olete siin luuletaja! Teie olete see kõi-
ge algupäralisem luule, mis ilma loo-
misest saadik Jumal inimeses on loo-
nud. Selles kõnes avaldab ennast terve
luuletaja - kõik, mis temast ütelda tea-
takse, nõnda nagu ta on olnud maa-
ilma algusest kuni siiani. Kurat
ja pörgu, mis teile õige päha tuleb,
arvate teie, et teie siin liierkasti meest

kujutama peate?

Sundberg. Ma tean väga hästi, et ma seda
osa mängida ei või.

Peeter. Ja, täna, seda tean ma. Kahr —
aga teie võite neid saal all [näitab päält
vaatajate rummi] urkuma jne, et
teie seda suudate! Ma ei võua t... väest
ei ette kujutamise võimu, ega tundmusei,
eга annet, isegi kõigeharilisemat inime-
se mõistmusegi mitte! Ma nõuan ainult,
et teie arusaadavalt näagite! Oma häält
sigesti tarvitate! Nõnda et sõnad vähe-
malt nõnda välja tulevad, et nende mõt-
test arm saada saa! Kas teie isegi seda
ei või?

Sundberg [maha löödud silmadega].

Ma katsum.

Peeter [patmutab talle öla pääle] Nii on
õige, armas Sundberg. Ilust teist, et teie
mulle midagi pahaks ei pane. Aga,
pagan võtku, oled ometi inimmene, mis?
Ja oled oma sõnadega ometi midagi

mõtelnud. (Artut tagasi) Palun.

Sundberg

"Jah, see on nii! Mu wennad wälk ja wihm
Ja kõrbe leitsak on mind karwatanud.
Ja walu murega mind karastanud
Kuni ma heigades ta jõi käes nõrkesin
Mu wõim on t ma lahtise hingega."

Peeter. Sahtise ja lahtise! Sahti kõrkide
looduse häälele, mis tema hinge kui
tuulijumala kandlel pääl mängusid! Ja
see just teeb temast huletaja. Ja mind
tuleb tõis -

Sundberg. Jehowa wälk mu käes, ma iska taban!

Peeter. Waheaeg. mind waheaeg... Mind
jääb tühinees tema hinges waiksemaks,
ja siis!

Sundberg

"Kui aga kuldseid karwatanud tähed
Õul ilmuvad, siis tummalt istun ma
ja pesen hinge pisarates puhtaks.

Peeter. See oli häa. Nii waikne ja murene
on ta, kui ta oma patukahjatsemise pääle

mätleb. Siis tõstab ta oma käed üles, - nüüd!

Sundberg [tõstab käed üles, aga väikib ja
vaatab etteütteleja kasti poole.]

Peeter, Mis on?

Etteütl. [suristab] Siis rändan meist ma...

Sundberg [pühib otsaesist.]

"Siis rändan meist ma üle maa
Ja otsin kuulsust igatsusega."

Peeter, Nüüd tugewamini! Nüüd paisub
jälle temas kuni lõpuni.

Sundberg.

Ja rahvas kogub minutule juurde,
Ma armastan neid, väen kannatusei."

Peeter. Ja mindugi, Sundberg, seda wäite
teie kellegile teisele ette puhuda. Sae näete
wart kõige rohkem, kuidas preili Christen-
sen kannatab, et teile ette ütelda. Pfui,
häbenege!

Sundberg.

Kaastundmus lüüb mu kandle keeli siis
Oh et mul õigus oleks kaitseda neid! -
Surin waenlasele, wõitlusele tulge!"

Peeter. Siis pöörab ta Delila poole.

Sundberg.

Nii metsikult mu elulaene kohab
ta mälestustest kurbat, häadest raske.
Tais pisaraid ja tais Jehowa wäge
Nii arawõitmaks sain tahtmises?

Peeter. So? Tõesti? Abrac^{da}ab^{ra} ehk parand
kapsad, eks ole? Teie wõiksite wähemalt
wiimaseid sõnu nii wälja ütelda, et neist
arusaagasse - sest need on terve chituse
pääskiri. Nii a-ra-wõit-ma-taks sain
tahtmises?

Sundberg. Need sagedad wahel segamised
wiivad mind roopast wälja. Ma usun, et
siis palju paremini läheb, kui teie mitte
alati wahel ei sega.

Peeter. Ilus, nõh siis edasi!

Sundberg.

Nii metsikult mu elulaene kohab
Ja mälestustest kurbist, häadest raske.
Tais pisaraid ja tais Jehowa wäge.
Nii arawõitmaks sain tahtmises.

Dagmar [karjab üles, sirutab käed tema poole.] Keis mulle anna! End mu kätte anna!

Peeter. Ja, olge tänatud, härra Sundberg, Teie annate mis võite, kaalun annab rohkem kui tal on. Teie saate arvata vasti ka aruustuses kiita, minu kulul seovin teile õune.

Sundberg [rahubolles, alandlikult] O, ma tänan, härra Krumbox, see on...

Peeter. Nüüd aga võtan mina selle osa oma kätte.

Dagmar [ajab silmad pärani.] Mis sa teed?

Peeter. Mina võtan Simsoni viinased kordused oma peäle. Ei, Sundberg, ärge minge ära, see on teie aenus. Teie ei ole küll vähem näitleja, kui mina, aga mina olen rohkem seisukorra sees, ja kiredest te just ei põle. Noh, mis du kais korras? Kus siis vilistid on?

Nagel [tagast.] Siin! Põlge, peisid!

[Nagel tuleb lähemale, tema järel seitse

statisti.

Dücker [hakkab suure häälega naerma] Ha ha ha...

Peeter. Hallo - need on hääd!

Direktor. He he he. Kohju ainult, et neile kostüüm selga peab panema.

Peeter. Sähemale, lapsed. Ja, sinna telgi taha peate juba Sundbergi pika kõne ajal koguma.

Nagel. Wäga häa, kirjaniku härra.

Peeter. Ja muide hääled suure visa jaoks selged hoida.

Statistid [kõhatavad ja puhastavad häält]

Peeter [poosab telgi poole] "Nüüd tuleme meie mõlemad, Dagmar.

Dagmar [on kohvatanud ja vaatab talle täis waenu otsa] Ja, palun, kui sa seda soovid.

Peeter [karehelt ja kindlalt] Siin seisab Simson näoga sinu poole. Ja viimaste sõnade juures oled sa nii lahke, langed minu rinnale ja võtad kättega minu kaela.

ümbert kinniv. Ja sa eled/niis sõbralik,
 et kõige oma nõiduse, kõige oma eroti-
 lise viirde minu vastu tarvitusele võtad,
 muudat rikkumise meie illusiooni. Nõnda
 siis: „Niis aravõitmataks saan tahtmises.

Dagmar [parab käed ta üle ümber]

„Kõik mulle anna! End ma kätte anna!“

Peeter [peemiseb ilma ülesvaatamata]

„See hinglajend...“

Dagmar „Ka mul on jändu! Kumban tulejõus?“

Peeter [hingetult soovistades] „Wi mind oma
 aseme päälle tagasi! Pikk... Pikk! Kal-
 listustega kuulid sa!“

Dagmar [teeb nagu ta käsib.]

Peeter [ümmiseb, kuna ta ennast viia laseb.]

„Mis tahad sa?“

Dagmar. „Ihova mees sind, sind“

Peeter [nagu ennist.] „Kuis seda teada
 võin...“

Dagmar. „Arm chib sind“

„Sa teenid Jumalat, kuid enne teeni mind,
 enne kui päike lahkub.“

Peeter. Kes sunnib mind?

Dagmar. Mu kaisutus!

[Waheaeq. Peeter wabastab ennast ja waatab teda mõni aeg. Ta on liigutatud.]

Peeter [tasa]. Ja Dagmar, ma arwan, sinu mõjume meie loomutruult. [Dückerile ja direkterile.] Eks ole?

Direktor. Ja, täitsa. Aga seda olete wist ka kodus emale kätte harjutanud?

Peeter. Ja, he he... Seda meie oleme. Palju kordasi. Eks ole õige, mu kallim?

Dagmar [rahulikult]. Ja.

Peeter. Ja nüüd tuleb mul midagi paremat. [Sähel Dagmarit juurde, kes patjadesse on istunud.] So, nõnda, sõnade juures: „Mu kaisutus!“ oled sa patjades. Heida nüü... jah, nüü! [Panek ta püüa kaugele paremale poole, üks jalg on üleswal pingi pääl, teine ripub maha.] Ja nõnda langeb Simson sinu kõrwale maha. [Ta heidab pingi kõrwale maha, püüa tema süle wastu, waatab otse tema pääle - seega paremale

poole.] Nõnda on häa, nüüd tuleb lõpu-
pilt!

[Sophus Meyer tuleb tagapoolt]

6. stendus.

Endised. Meyer.

[Meyer palitus ja teruskübaras. Ta võtab rü-
baraväe, kuni ta näitelauale tuleb. Quaker
läheb talle vastu ja surub ta kätt. Ta tere-
tab direktori, kes kübarat kergitab. Siis
jääb ta seisma ja vaatab Peetri ja Dagmar
poole, kes teda mitte näinud ei ole. Türgi-
nema stenduse ajal jääb ta liikumata
seisma, kuna talle aegamööda puna
palge tõuseb.]

Peter [soistab.] Nüüd mängid sa, nagu sa
mängima pead, kas kuulad!

Dagmar [tasa ja ükskõikselt] Ja, ei
mureta.

Peter [kõvasti.] Harkka päale!

Dagmar. „Mu kaisutus!

Peter. Ei tea mis see on!

Dagmar. Mu pehmed puusad, sinu ja

walge rind!

Peeter [wõtab ta käest kinni] Su käsi soe.

Dagmar Et sulle jõuudu anda!

Peeter Su suu.

Dagmar On sinu jaoks tules punab ta!

Peeter Sa lühkad nagu äis!

Dagmar [kumardab tema poole.] Kas seda märkad. Mu jaoks on ervailehk.

Peeter Kii kaunis sa!

Mu igatsus su järel, waitmata,

Et tundnud Simson ial kaunitat.

Dagmar Kas nüüd, mu sulane?

Peeter Su oii, põrm

Su kuninglikku andi anna mul.

[Dagmar paneb käed ta ümber. Wainus. Selle järel algab Dagmar tase.]

Dagmar Nüüd sled minu. Sõwinahas waga.

Kuula Soveri hallix palmi taga.

[Sel silmapilgul näeb ta Meyerit. Ta taksatab, räägib aga edasi.]

Dagmar Meil unelaulu wainsest sulistab,
meid pehmiel patjil tase unustab.

[Sa waatab Meyer'i poole ja naeratab.
 Sõrnenema kõne aeg waatab ta pea kair
 see aeg ainult Meyer'it, kuna ta äga
 Peetriga räägib ja temaga tegemist teeb.]

Lagunav. Su kuninganna ma, sul õpetan
 kui kerged sinu mure, sinu julgus.
 Kuis waletasid, pisarad ja walu
 Sa waikselt, alandlikult kuula mind.

[Sa hakkab nüüd oma juurtega Peetri
 käewarsi siduma, kuna ta selle juures
 teda nagu mängides sinna sisse mässib.]

Sul armastuse annan, nõnan aga,
 su hinge tasuks, et ma teeks ta taltsaks
 et minu wäiwides ta aina paistaks.
 Et naere kunst on wõimust wõgewam,
 Sa minu kasul mängi rahwa kes
 Jehowa wälv nüüd särab sinu kielt,
 Just kui Jehowa kuna kõrgelt mäelt,
 Sa mind su karkjad kair kumardavad.
 Sa rahwas haiskab, terwitades sind,
 ja sundleb sinu riideid sihtudes
 ja rõõmu hinded järelastawad mind,

Küüd oled nii, kui sinu soovim ma,
ei enam kardetan, vaid minu ori.

[Kumardab ettepoole, nagu kuulaks ta. Waat-
tab Meyeri otsa ja naeratab. Tasa.]

Nad lähenevad juba kiire sammuga!

[Kumardab Peetri poole, sosistab]

Su päale wilistid!

Peeter [teeb ennast nõrga tõmbega wabaks
Naeratab siis tema poole ja silitab ette-
waathikult tema juukseid]

See juuks! Oh naene, andeks anna mul,
Kui legin haiget sulle! [Sundleb ta
juukseid]

Dagmar [naeratab ja waatab selle juures Meyeri otsa]

Mest rõidan!

[Seob ta oma juuksetega. Hinnab selle järle
waljult] Su päale wilistid.

[Waatab Meyerile otsa ja naerab tasa.]

[Peeter tõstab äkitselt oma pea üles ja waat-
tab sinna poole, kuhu Dagmar pilk on
sihitud. Ta näeb Meyeri ja lasub selle juures
iseäralikku muutnud kurgulisalt kuulda.

Kargab ühe hüppega üles ja tormab põigiti üle näitelaua Meyer'i juurde. Dagmar, keda ta tagasi oli lükanud, karjatab lühidalt. Peeter tungib Meyerile kallale ja annab talle hoobi näkku.)

Meyer [mõirgab.] Kurat võtku!

[Peeter tahab talle uuesti kallale tormata, aga Meyer lükkab ta tagasi, nii et ta maha kukub.]

Meyer [karjub.] Ta on hull, hull! Appi!

[Esimene etenduse ajal ei ole ükski ennast liigutanud. Nüüd läheb lärm lahti. Dücker ja Nagel hüüavad waljusti. Nad nuttavad juurde, ja kui Peeter uuesti Meyerile kallale tahab tormata, hüüavad Nagel ja statistid ta kinni. Peeter ei ole ühtgi häält teinud, seisab nüüd sääl ja hoigab tasa. Ta on surmukahvatu. Dagmar on pingi päält üles tõusnud ja vaatab seda pöörani silmil päält.]

Meyer [pühib taskurätikuga nagu, kibedalt.] See mees on pöörane, püsti pöörane.

See mees on hull!

Direktor [astub tema juurde, väga tõsiselt] Ma kahjatsen seda juhtumist, Meyer, aga teatril ei ole sellega midagi tegemist. Kas teie ei tahaks nii lahke olla ja mind all kontoris oodata. Ma tulen kohe.

[Selsamal ajal võtab Dagmar oma mantli ja jookseb uutu tahapoole ja paremat kätt wälja. Meyer võtab oma kübara maast ja teeb ta siledaks. Siis teeb ta direktorile piise kumarduse ja lähel pahem. poole ära.]

Direktor [statistidele, kes Peetrit kinni hoiavad] Laske ta minni lahti!

Statistid [lasewad ta lahti.]

Dücker [kõwasti] Proow on otsas!

[Statistid lähewad tasa ära. Dücker lähel Sundbergi juurde.]

Dücker [rusutult] Meil ei ole sind täna enam tarwis. Mine parem ära.

Sundberg [teeb käega kahjatsewa liigutuse, raputab pääd, ohkab ja lähel tagaseinast ära.]

[Direktor lähel Peetri juurde, kes liiskumataki stiaal seisab ja mahva waatab. Ta võtab ta käe ja surub

sedas. Peeter waatab üles-segaselt.

Direktor [tasase, asawõtliku häälega] Kas tahate mulle midagi ütelda, härra Krum-
box? Wõi... tahate parem minna.

Peeter [waatab segase pilguga ringis] Ja... Minu kübar ja mantel...

Direktor Teie kübar ja mantel, ja... Aga kus...

Peeter. Ülewal. Ülewal tema juures.

Dücker. Ma teen asjad ära. [Tagasiinartär]
7. etendus.

Peeter. Direktor

[Direktor kõhatab nähtalt ja waatab warg-
selt Peetri poole.]

Peeter [rahulikult ja tasa] Kuhu pean ma nüüd
minema? Ma ei tea ju, kuhu ma minema pean?

Direktor. Kas teie ei wõi mitte kodu minna?

Peeter. Kodu? Mul ei ole enam kodu.

Direktor [kõhatab] Hm - ma ei taha ju teie
käest asju küsida, mis nähtawasti oma-
wähelised on. Aga seda asja saaks chx kui-
dagi korraldada.

Peeter [naeratab] Korraldada? Ja... kuul päha.

teisel teel ei saa seda mitte korraldada.

Direktor. Na, na - on veel teisi teesid ja abinõusid.

Peter [päris rahulikult ja tase]. Mina olen otsas. Ma ei võis enam. Ma olen viimastel päevadel liiga palju läbi teinud. Minu süda on põhjani kannatustest puru. Kahtlused, kartused, keiksugu ämbruse, mitte midagi kindlat, millest kinni oleks väinud hakata.

Direktor. Teie ei teadnud mitte?

Peter. Ei, mitte midagi kindlat. Ma olin liiga uhke, et küsida - ma kartsin ka võime teada saada.

Aga nüüd olen ma näinud. Ma nägin seda ju nende nägudest, nende kirjadest nägudest.

[Sema hääl on kindlusest muutunud. Waa - tab direktori otsa. Talle rahulikult] Sün

seisan ma ja nägin Teiega, nagu tunneks ma teid ja nagu oleksite teie minu sõber.

Direktor. Seda olen ma ka ja ma tahaksin teid häameilega aidata, kui ma ainult.

Peter. Ma pean teile selle eest, mis rünnakust juhtus, vabandust paluma, aga see tuli nii minu üle, ma ei saanud enesest enam võitu.

[Dücker tuleb palitu ja kübaraga.]

8. stendus.

Endised. Dücker.

Dücker. Olge nü häa, härra Krumback.
Tahin ma aidata?

Peeter. Täna. [Dücker aitab talle mantlit selga.]

Peeter. Ja, ja, jumalaga. Ja wabandage mind.

Dücker. Kas meie teid wiimastel proovidel näeme?

Peeter. Ei, ei.

Dücker. Noh, ei pundu na enam palju. Aga
ei tendusile tulete teie ometi?

Peeter. Ei. Jumalaga. [Annab neile näht.]

Direktor. Jumalaga, mu sõber, ja mõtelge
minu päale

Peeter. [wiisakalt.] Ma täna. [Sagseimast
ära.]

9. stendus.

Direktor. Dücker.

[Nad seisawad ja waatawad mõlemad
talle järele.]

Direktor. Waene peiss!

Dücker Ja, see on üks pagana lugu. Ma ütlesin inimestele, et nad müüd koha mitte ajahetkede juurde ei jookseks, aga nende päale ei või ju kunagi kindel olla.

Direktor Waene Simson. Wlistid on tõesti sinu päale langenud.

Dücker Ja - nõnda võiks seda küll nimetada.

Direktor [waatab ringi ja näitab kepiiga] Kuidas see kõik müüd karraga nii imelik surnud wälja näeb.

Dücker Mis?

Direktor Kõik! Kätesinad ja soffitted ja dekoratsioonid... Kõik on talunud ja hall ja wilets ja wale ja inetu ja rumal!

Dücker Mis pärast siis?

Direktor Ja, mis pärast? [Pöörab teina poole, äkitselt liigutatult] Ma arwan selle pärast, et üks inimene siin oli! Üks süda... Üks waene daw inimese süda... Siin kõige selle teatriwaadist keskel! Ohui, saatan!

Sumalaga [Pöörab äkitselt ümber ja läheb par. k. tagasi]

Dücker [teeb ühe käeliigutuse ja raputab pääd parem. kätt näiteina poole] Oksen, kustutagetuli ära!

[Sähub pah. kätt tagapoole]

Rampe walgustus kustub

(Esirüü.)

Kolmas waatus.

Näitelawa, nagu esimeses waatuses: sõi-
gituba Kruunbarande juures. Öhtul elctri-
lamp põleb söögilaua kohal.

1. etendus.

Teenija tüdruk Saura. Kohe selle järele Peeter
[Saura katub õhtusöögiks lauda. Kui es-
mie kervib, paneb ta lina lauale, watab
söögikapilaualt mitmesugust külma teitu
leiba, waid jne ja paneb kõik lauale. Kapi-
laual on veel waagen puuwiljaga, kaks ka-
rafini weini ja üks lahtitegemata pudel.
Üks tagasinas awatakse tasa ja Peeter
hulib sisse. Ta näeb õige langenud wälja
mitte ainult oma riide poolest, mis
kortsunud ja määrdunud on, nagu oleks
ta mitu ööd lahtise taewa all mööda
saatnud, waid ka oma wäljanägemise
poolest; tema nägu kannab kibedate

2.

kannatuste märki. Tema pilk, mis pea lee-
gitsena lööb, pea jälle kustub ja tarretab,
näitab et ta enese üle enam valitseda
ei suuda. - Ta jääb uude päale seisma,
kübar peas ja pilgutab silmi valguse
poole.]

Saura [pöörab ümber ja langeb karjatades
kärku]

Peeter [kumardab ja rõustab.] Tere õhtust.
Tere õhtust.

Saura [seisab ja wahib talle etsa Kogeledele]
Mu Jumal, mu Jumal, see on ju härra.

Peeter. Ja, see on... See on ainult härra.

[Jääb seisma ja kumardab.]

Saura. Ma mõtlesin...

Peeter. Kas see siis nii imelik on, Saura?

Saura. Ja, mina mõtlesin, et teie kaugele
ära olete reisinud.

Peeter. See on ometi minu kodu, eks ole?

Minu kodu, mis?

Saura. Bruna Krumbar'utles, et teie kaugele
ära olete reisinud.

Peeter Niind olen ma aga jälle tagasi tulnud.
[Waatab talle põrnitsedes otsa.]

Saura [läheb talle weidi lähemale. Sõob käed kokku.] Aga, mu Jumal, kuidas teie wälja näete?

Peeter Kuidas siis? [Waatab ennast, silmal samblaid ja puulehti oma ülikonna pääl.] Ah, sa armas Jumal. [Watab seda ettewaatlikult ära ja pigistab oma huulte wastu.]

Saura [wihastades.] Paewas, mis teie sääls teete?

Peeter Ah, see on ju ainult kuivanud leht... närtsinud leht... ja weidi sammalt... mitsast... Ma rõõmustasin nii wäga, kui ma seda jälle nägin. See ei ole mind mitte maha jätnud... [Sundlib seda jälle.]

Saura [waatleb teda.] Sie näete nii wälja, härra Krumbar, nagu ei oleks teie kahensa päewa otsa woodisse saanud.

Peeter Siiski, Saura, seda ma olen... Ma olen iga ööse maganud... Ja ma arwan ka

päeval. Igatahes olen ma wahel maganud.
[Säheb wahel ettepoole] Ma olen nii kangel
 käinud. Ma olen. [Jäab seisma ja huwab
nina pääst kinni.] Ja, kus ma siis äieti olin?
 Saura. Kas teie seda isegi ei tea?

Peeter. Ma olen nüüd wahel wäsinud. [Sasa-
se, kibeda, kaebliku häälega.] Ah Saura, ma
 olen nii wäsinud!

Saura. Kas teie ei taha siis istuda? [Näitab
tooli päale.]

Peeter. Jah, tänan. [Istub.]

[Wahetäht. Saura waatab talle natukene
aega päranä silmadega otsa. Raputab siis
pääd ja hakkab jälle talitama.]

Peeter. [Tõstab päi ja waatab tema poole. Mul
on rõõm tühi.]

Saura. On teil rõõm tühi, härra Krumbar?

Peeter. [Tõuseb tooli päält üles.] Ja, natukene.
[Säheb laua juurde.] Ma märkan seda kor-
 raga. On kallis tükk aega tagasi, kui
 ma wiimati lõunat söin. [Waatab laua
päale ja siis Saura otsa.] Tõhhi ma?

Laura [segaselt] Ja, tule Surnal appi, aga.
Peeter [võtab äkitselt tüssi leiba ja topib
 suhu].

Laura [vaatab talle tarretamult etsa] Kui
 nälgane olete teie, härra Kruunbar?

Peeter [edasitagasi võndides ja süües.]
 Ma olen nii kangel ümber lüüsinud,
 ütlen ma. Väljas hakkab juba kevade
 tulema. Koitärkab. See on armastuse
 kuu. Aprill. hehe. Mul ei olnud aega
 süüa. [istub laua juurde, võtab vaagnast
 kotleti ja hakkab seda ahnelt närima.]

Laura [kohkumult] Ja, aga...

Peeter [närides] O, küll on häa, kui vähe
 süüa saab.

[Laura vaatab teda umbusklikult ja ei
 tea mitte, kas ta haavatud peab olema
 või naerma. Kui Peeter kotletti ära on
 süüenud, viskab linn ahju peale, võtab veini
 karafini, mida Laura vahetääl lauale
 eli pannud, valab omale klaasi täis
 ja joob selle ahnelt tühjaks.]

6.

Saura [lähineb talle hirmumult.] Ja, aga
kumlege ometi...

Peeter [valab veel ühe klaasi ja tühjendab
selle.]

Saura Ja, aga proua Krumbar.

Peeter [seisab karafini ja klaasi vaes, jawa-
tab talle pärani silmadega otsa. Sisistab.]

Proua Krumbar...

Saura Ja, proua Krumbar ütles mulle, et
ma weini kanale pean panema. ... Ja
tuleb kohe siia. Ja ei oota teid küll mitte.

Peeter [paneb karafini ja klaasi kanale. Täab
Saura ette seisma. Tõstab käed üles ja
näitab ülespoole. Sisistades.] Aga mina
ootan teda

Saura [wärisedes.] Hn, kuidas seda ütlete.
Siin on ülepää kõiks nii isäraline, ma ei
taha siia kauemini jääda. Proua Krumbar
ei ole päeval ega öisel kodus...

Peeter [sisistab.] Päeval ega öisel?

Saura Ei, sest nad on nii teie ära olete. Ja
minu magasin ka viimased võd onna

ke juures. Ma ei tea, kuidas on nii kade.

Peeter [seisatab ja wahib p̄arani silmil ema
ette. Äkitselt näitab ta laua p̄aale ja waa-
tab talle k̄iswalt otsa.]

Saura. Ja, täna õhtu pidin ma lauda kat-
ma. Ja astub ju ühes uues uues t̄rkis üles.

[Wautub tema otsa.] Aga, mu Jumal, see on
ju teie oma t̄rkis mis?

Peeter [äigab k̄äga üle otsaesise. Pemiseb.]

Simson ja Delila...

Saura. Ja, mis ta on! Ja teie ei ole mitte teatris?
Ja kantakse sinet eiinest korda ette!

Peeter [pemiseb.] Nad on mind wälja metsa aja-
nud.

Saura. Mis nad teinud on?

Peeter. Nad on mulle silmad wälja pistnud
ja mind ära ajanud.

Saura. Silmad wälja pistnud?

Peeter. Jah, Saura. Ma olen pime [äigab üle
otsaesise.] süü sees. [Edasi tagasi k̄äes.]

Ma rändasin ja rändasin. Olen päikesega
juttu westnud. ja tähtedega, kui ilm p̄aris

pinedaks läks. Ma laulsin ka.

Laura. Mis? Saulsite?

Peeter [jäab seisma. Nokutab niotetes] Jah, seda ta tegi.

Laura [waatab teda. Ta nägu tursasib tagasi -
hoitud naerust. Kihistab.] Saaweti laulusi,
kas teie Saaweti laulusi laulsite, härra Krum-
bax?

Peeter. Jah, neid kah. Ta saatam kuulatas
päält. [Astub tema juurde ja wõtab ta käest
kinni] Ah, teie ei tea mitte, kui väikne õõsel
wäljas metsas oli... Ainult kured lehwis ülewalt
kõrgel õhus ja liigutas oma tiibu... ja hingas
tasa pumbatwades... Terve taewas oli kollane te-
ma hingeõhust, kui ma all kõndisin ja tema-
ga kõnelesin.

Laura. Ihu, mis teie sääb kõik ei räägi! [Ra-
beleb lahti.]

Peeter [seisab vähe aega liikumata. Tema näos
on nutukrambid, tasa ja kaeblikult.] Mul ei
ole ju ühtegi sõpra päale saatama... Mul ei
ole ju kedagi... mitte kedagi terves ilmas...

[Waheag. Laura hakkab jällegi lauda korda seadma, pühib vaasukesed ära, paneb teise klaasi ja katub kahe jaoks lauda. Peeter on edasi tagasi paar korda kõndinud, seisatab ja waatab talle nõrgameelselt otsa.]

Peeter. Minu jaoks ei pruugi teil katta, Laura, mulle sai küllalt.

Laura. See ei ole ka teie jaoks.

Peeter [ilmutab, et ta kuulaks] Ma tahan warsti jälle ära. Ma tahan ainult. Ma tahan ainult wahe teha ees mängida. Siinse tahab midagi wilistide ees mängida. [Säheb tema juurest eemale.]

Laura [lana katmisega ametis.] Prona Krum-
ban ütles mulle, et ma kahe jaoks katma
pean.

Peeter [pöörab aeglaselt ümber ja waatab talle otsa.] Kahe jaoks. Kellele?

Laura. Seda ma ei tea.

Peeter. Kahe jaoks... [Ta on korraga surme-
kahwatu ja hakkab wärisema.] Ja, miidugi...
miidugi... iseenesest mõista.

[Sasast wilistamist on kuulda.]

Saura. See on muidugi proua Krumbari alt.
[Isorseb akna juurde, avab ja vaatab alla.]

Ja, see on proua Krumbari.

Peeter [lähib pahemale poole.] Ma lähen sinna sinna sisse.

Saura. Sinna sisse?

Peeter. Ja, ema tuppa... Kas ta üksi on?

Saura. Ei, keegi härra oli kaasas.

Peeter. Ja... [poniseb.] Nüüd koguvad nad endid... Nüüd koguvad nad endid, et Dagonile ohvrit tunda.

Saura. Mida siis?

Peeter. Ma lähen sinna sinna sisse [Lähib pahemale poole ukse juurde.]

Saura. Ma pean küll proua Krumbarile ütleva, et teie süü olete?

Peeter [jääb seisnuna ja pöörab tema poole.] Ei, ärge tehke seda. [Katsub seestmist kuu tärnust.]

Saura. Misjäreast mitte?

Peeter. Ei, ärge tehke seda. [Vaatab revolüüritärnust.]

Saura [karijatab, kuita sõjariista näeb.]

Peeter [rahulikult ja tasa, ilma et ta sihiks]

Kas teie seda ütlete?

Saura. Ei, ei, ei!

Peeter. Subate mulle seda?

Saura. Ja, nii tõesti kui Sunal taewas!

[Kõlistatakse tugewamini.]

Saura [nuttes ja wärisedes.] O, o, ma ei taha enam siia jääda. Sünon nii kole! Ma lähen oma õe juurde! Ma ei taha enam siin olla!

Peeter. Kinge alla ja tehke uus lahti.

Saura [joosib tagastusest wälja.]

[Peeter waatab revolwrit ja kaanab seda pees; ta on päris mure. Tema liigutustest on aga näha, et ta mitte harjunud ei ole sellega ümber käima. Ta kõnnib taas ringi, sihib siia ja sinna, kuna ta sun naeratab ja selle juures ennast wõltnu kokku tõmbab. Aritselt ilmub ta näole aga kole hirm, nagu näeks ta enese ees midagi hirmsat, ta seisatab pä-rani silmadega siigi wäriselt. Ta waatab jällegi

revolvi! mis amasuguse smatammed näoga!
 Siis kuulatab ta: ta kuulab wäljas häälesi,
 lähel tasa pahemale poole tuppa ja kää-
 nob ukse smataga lukku.]

2. etendus.

Dagmar. Meyer

[Korridorist uksest, mis pooleldi lahti on, tulevad
 Dagmar ja Meyer läbi valgustatud eeskoja sisse.
 Dagmar on murelik, Meyer torukübaraga ja
 palituga.]

Dagmar hääb. [eeskojas.] Kas koke juba ära
 minna wõite?

Saura hääb. Ja, mina olen!

Dagmar hääb. Kas teil wõidi weel süa ei ole
 toodud?

Saura hääb. Ei, see on mu äe juures.

Dagmar hääb. Na ja, minugi pärast. Aga
 olge homme hommikuks äegasti juba siin.

Saura hääb. Ja, hääd ööd.

Dagmar hääb. Hääd ööd.

[Meyer tuleb sisse - ta on smekingis.

Dagmar kustutab tule eeskojas ära, tuleb
 sisse ja paneb ukse smataga kinni. Ta on

Lihts as kodanlikes kinnises kleidis.]

Meyer. Mis sel tüdrukul siis wiga oli? Ja oli just kui jaksu pääst.

Dagmar. Ja, ma ei tea mitte. [Waatab närviliselt ringi.] Jaa, süü on ka nii kole süüme. Ma wiiksin seda korterit.

Meyer. Ja, lõbus ei ole ta äieti mitte.

Dagmar. Oleks ma ometi parem sinu juurde läinud!

Meyer. Sa ise ju tahtsid siia tulla.

Dagmar. Ja, ümberpidi see ju olema...

Wastik on siin... Tead sa, kas me parem jälle ära ei läheme! Sinu juurde!

Meyer. Sööme enne ometi wähe. Mul on hundiis. [Ashtub lüüa juurde.]

Dagmar. Ja, aga pärast... [Äkitselt.] Täewas, meie ei saagi ju siit majast wälja.

Meyer. Siis wõi?

Dagmar. Woti on tüdrukul käes ja alus meiks lühikesed... me oleme juba päris korrapärasest wangi pandud.

Meyer. ~~Kas sa ei taha minuga?~~

Dagmar. Ei, minu ema on tüdrukus käes. Gei-
ne on Peetri käes.

Meyer [naeratahes] Ütleme parem... oli... sest
tal ei ole teda kindlasti enam.

Dagmar Pfui, ära tee sarnaste asjadega naiga!
[Waatab ringi, wärisedes.] Mis pärast tuline
me siia!

Meyer [watab ta piha ümber kinni.] Solhu,
mu ingel. Ma kannan juba selle eest hoolt,
et sulle keegi kallale ei tule, ei sumu ega
claw.

Dagmar [piigistab ennast tema vastu.] Pae-
wale tänu, et sina mul oled. Seda ütlen ma
omale sada korda päevas! Suudle mind!

Meyer [suudleb ja waatab teda.] Nüüd on
sul eneti jälle meistlikud riided seljas.

Dagmar. Ja, Jumalale tänu.

Meyer. Ma ütlen icsa: kodu on icsa kodu.

Dagmar. Ja mina olen sinu wäikene, armas
ja meistlik naerukene, eks?

Meyer. Küll see juba tuleb. Nõnda, nagu sa
praegu wälja näed, wain ma sind wähemalt

puhkunuplejate sellsi aastapidule kaasa
võtta, ilma et ma häbenenud pruugiksin.
Dagmar [nuudleb teda]. Ma saan sulle auu-
tegemata.

Meyer [ennast wabastades]. Noh, kas me
nüüd mitte wähe kehakinnitust ei wõtaks
Dagmar. Ja, tule, istu. Isävalisi mainustaitu-
rid siin just ei ole, aga mul oli terve päew
selle rumala etenduse pärast tegemist. Noh,
siin on natuke merewähkisi, kotlettisi ja ani-
maksa pasteeiti, näed.

Meyer. Ei ole halb.

Dagmar. Aga kuidas ta lauda on katnud?

Wata. Istu sinna.

Meyer [istub].

Dagmar [paneb oma taldriku õige tema oma
ligidale]. S.o. [istub]. Istume siis nüüd
õige mõnusasti koos. [Watab talle waagna].
Wata ette.

Meyer. Tänan, mu laps.

Dagmar [walab weini sisse]. Kui meie omi
ti wähe paremasse tujusse saaksime. Gerwis!

Meyer. Tervis ja soovin häa kardamineku
pühul sulle õnne.

Dagmar. Ah, ära räägi mitte sellest rumalast
tüxist! Ma soovisin, et ta läbi oleks kivikunud!

[Kad rüüwad ja jookwad möni aeg vaikselt. Dag-
mar on rahutu ja waatab wahetewahel taas
ringi, pääasjalikult aga pahemale poole, ukse
poole. Meyer rüüb tublisti ja segamatalt.]

Meyer. Kas direktor täna õhtu teatris oli?

Dagmar. Ei.

Meyer. Aga kas tema see ei olnud, kes ütelnud
on, et ainult sina ctenduse päästsid.

Dagmar. Ei, see oli Dücker.

Meyer. Na, üstarkõik, aga tal oli õigus. Sest
kui me sind niiviisi näha ei oleks saa-
nud, oleksime meie terve selle kupa-tuse
välja wistandanud.

Dagmar. Aga Sundbergi lubagemine oli
ju ka illus.

Meyer. Ta, temal on suurepäraline hääl.
Ta ainult lobises liiga palju. Ma ütlen sulle
meie kõik tõmmasime wagu kergemalt.

hinge, kui vilistid tal kraest kinni said.
 Üks minu tuttav, kalakasemees Ludwigsen,
 ütles koguni päris rõwasti, bravo!

Dagmar [watub äkitselt ta kraest kinni]
 Sss!

Meyer Mis siis on?

Dagmar Mul oli, nagu kuulaks ma sää-
 les sahinat. [Waatab pahemale poole
ukse poole.] [Nad kuulatawad natuke
alga.]

Meyer Mitte midagi! Mis sää on?

Dagmar Peetri tuba.

Meyer [kärsitult] Sina oma Peetriiga! Seda
 oleme meie ju ometi igawesti maha matnud.

Dagmar Oleme meie siis seda oieti? Meie
 ei tea ometi muud midagi temast, kui
 et ta ennast näginataks on teinud. See
 on wäga wõimalik, et ta tõepoolest mõ-
 neks ajaks ära on reisimud, nagu terve ilm
 seda usub. Aga kui ta muud tagasi tuleks.

Meyer Sollus. Tal on sääl liiga häa olla,
 kus ta on - ke.

Dagmar [tõuseb äkitselt üles.] Tunnal, kuidas ma seda inimest vihkan! Tah, olegu ta kus ta on - ma vihkan teda!

Meyer [süües.] Ära ärita ometi ennast nõnda.

Dagmar. Sul on kerge nõnda rääkida - sa oled teda ju waevalt tundnud.

Meyer. Rohkem, kui küllalt.

Dagmar. Aast aastalt on ta mind piinanud ja isegi nüüd ei anna ta mulle rahu.

Meyer. Kuule ometi, wäikene.

Dagmar. Ta rahu ja puhkus on ainukesed asjad siin ilmas, mida ma igatsen.

Meyer [rõõmsalt.] Rahu ja puhkust pead sa nii palju saama, kui sa tahad, mu wäikene ja veel rohkem. Kuula mind.

Dagmar [tuleb tema juurde.] Mis siis on?

Meyer [lööb põlwe pääle.] Istu siia.

Dagmar [istub tema põlwe pääle.]

Meyer. Kas ma ei ole sulle lubanud tuhat kahesaja krooni eest riideid aastas muretseda?

Dagmar. Ja, seda sa oled.

Meyer. Kas ma ei ole sulle wanni ilusa koori

muunaga lubanud, nüpea kui tähtaeg enne -
likult mööda on?

Dagmar [naeratades] Ja, seda sa oled.

Meyer. Kas ma ei ole sulle tulewaks aastaks
mõnusa kuu toalise suwernaja ranna
ääres ja metsa lähedal lubanud?

Dagmar [meelitatult] Ja...

Meyer [otsustawa käelugutusega]. Seda kõike
pead sa saama. Ükskõik, kas meie Sumala
abiga kohe abielusse heita wäime wõi waa-
tame enne seda arja pöält, - sinul peab
hää olema!

Dagmar [joigistab ennast tema wastu] Seda
usun ma ka.

Meyer [patutab talle põse pääle]. Ma olen
tunda saanud, mis see tähendab, kui käsi hal-
vasti kaib, sina niasamati. Aga nüüd oleme
meie mõlemad toredasti läbi. Mina olen wa-
ba rahamuredest ja sina luletaja rämpsust.
Ei ole ime, et meie teineteist oleme leidnud, ja
sa pead nägema, meie teeme omale elu
juba mõnuseks. [Dagmar ohkab meelitatult

ja vaab ta rinnale. Nõnda jäävad nad mõ-
lemad natukeseks ajaks. Äkitselt varjatab
Dagmar ja kargab püsti. Ka Meyer tõuseb
püsti. Nad vaatavad mõlemad pahemat
kätt ukse poole.]

Dagmar [seisistab.] Kas sa mind kuulsid?
Meyer [kassa.] Jaa, mulle paistis, nagu...

[Wahe aeg. Nad kuulatawad.]

Meyer [poniseb äkitselt.] Noh, vaatame oneti
järel. On ju ainult lullus.

Dagmar. Mu Jumal, ei!

[Meyer läheb pahemat kätt ukse juurde ja
wõtab ukse lingist kinni. Korraga tõmbab ta
käl ära ja waarub tagasi.]

Meyer [ümiseb.] Kwat wõtku... Uks on lukus.
seest poolt... [Jääb seisma.]

Dagmar [waarub tagasi, seisistab hirmu pö-
rast, pea hingetü.] Ta on sääl sees... Ta
on sees... Ta on sees... [Jääb seisma.]

[Nad seisawad mõlemad liikumatalt ja
wahiwad ukse poole.]

Dagmar. Mis me tegema peame, mis me

tegemata peame.

Meyer [kuivatab otsaesist, tõmmab] Meie
peame siit ära saama.

Dagmar [tasa hädaldades] Ma ei saa ennast
liigutada, ma ei saa ennast liigutada...

Meyer. Tule!

Dagmar [sisistab] Ainult sinna magamise-
tuppa. Magamisetuppa. Üks lüps...

[Ta liigub vaevaga paremat kätt ükse poole.
Ka Meyer astub mõne sammu sinna poole.
Mõlemad vaatavad tagasi. Sel silmapilgul
avatakse üks pahemat kätt. Dagmar karjatab
valjusti. Mõlemad jäävad seisma. Peeter
tuleb nähtavale.]

3. stendus.

Dagmar. Meyer. Peeter.

[Peeter on ajalehed ribadeks lõiganud ja
need oma riiete külge riputanud. Pääs on
tal kaks sarve - sülepää ja pliaats. Ta jääb
ükse päale seisma ja põõmitseb kord
ühel kord teist. Waheaeg.]

Peeter [istub ühe kae üles. Tasa ja ühtes -

niliselt] Ja nad tõiwad Simsoni wangikojast ja ta mängis nende ees ja nad seadsivad ta sammaste wahel. [Laseb käe langetada ja wärsib]

Dagmar [warsti selle peäle. Tasa] Mis see on? Mis see on? On ta surinud wõi elus?

Meyer [kõhatab tagasihoidlikult] Waibandage, annustatud härra. Mis need narwitembud tähendawad. Meie ei ole siin mitte nässattepidul

Peter [seisatab wärselt, paneb käed kokku. Waljumalt] Aga Simson hüüdis Scheewa poole ja ütles: Issand, Issand, kinnita mind, oh Jumal, et ma kätte wärs tasuda wilitidele. . . [Pena hääle wärsel, pisaratest lämbunud.] Minu mõlemate silmade eest!

Meyer [tasa] Ta on hull.

Dagmar [paneab käed silmade ette.] Ta on nörgameelne! Jumal, Jumal, ta on hulluks läinud! [Tusksel magamise toa poole.]

Peter [kõwasti karjudes.] Ja ta ütles:

Minu hing suregu ühes wilistidega! [Ta võ-
tab revolveri ja sihhib Dagmari pihta. Oiga-
des kukkub D. põrandale ja otsib ligema
mööbli taga kaitset. Sel silmapilgul pei-
dab Meyer enese ära. Peeter liigub aeglaselt
edasi, pea Meyeri, pea Dagmari päale sihtides.
Nad peidavad ennast toolide, laua, söögikapi
taga, üksteise järel. Ainult nende äärmist
on kuulda. Äkitselt jääb Peeter seisma, lasub
revolveri alla ja vaatab enese ette.]

Peeter [tasa] Ma ei suuda inimest tappa.
[Sel silmapilgul tõrnab Meyer magamise-
toa ukse juurde, lükkab selle lahti ja lähub
sisse. Dagmar lähub talle kormistades järel.
Üks pannakse rinnile ja lükkab. Peeter sei-
sab veel ükka ja vaatab oma ette maha.]

Peeter [tasa ja kaeblikult.] Aga lüües peab
surema! [Ta paneb revolveri omale koba-
des rinna päale, leiab oma südame ja tõmbab
revolveri lahti. Ta jääb veel silmapilguks
püsti; woarub, langeb põlvile ja vajub sel-
jaga tooli vastu, mille kõrval ta seisnud

24.

oli. Ta wastab kae südamele wastu, waatab
ülespoole.]

Peeter [seisistab.] Nüüd jääb kair wainuks...
maa pääl. [Tema pää wajub ette poole.
Wainus.]

[Eesriie.]

- Lõpp -

